

GOSPODARSKI LIST

VI.

UREDILA

Inž. JOSIP RUSTJA in Inž. FRANCE PEGAN

V GORICI 1927

ZALOŽILA ZADRUŽNA ZVEZA — NATISNILA KATOLIŠKA TISKARNA

II 42068

+

6561/921
9D 126/1959

VSEBINA 6. LETNIKA.

Živinoreja in živinozdravništvo.

	Stran		Stran
Razširjen želodec pri prešiču in prežvekovalcih (dr. Ravnik)	2	Vprašanja in odgovori.	
Kam gremo? (P.)	2	1. Ali lahko povzroči kisló zelje obolenje prašiča?	20
Kužni katar nožnice (dr. Ravnik)	26	4. Kateri prah naj trosim po travniku, ali beli ali črni?	21
Beli tok (dr. Ravnik)	46	6. Kako ozdravimo snetljive krave?	42
Tuberkuloza ali jetika domačih živali (dr. Ravnik)	46, 66, 86	7. Zakaj krava liže?	42
Ali so belanke dobre mlekarice?	47	8. Kako pravilno pripravimo sladko krmo?	42
Skrb za prešiče v poletnih mesecih (inž. P.)	87	12. Breja kobilá oteka po trebuhu, kako naj jo zdravim?	62
Hitro napenjanje goveda (dr. Ravnik)	106	13. Tele mi je poginilo na griži. Kako se v v prihodnje temu ubranim?	62
Prašičja rdečica (dr. Ravnik)	108	14. Ali smem od vode pokvarjeno seno pokladati živini?	63
Vnetje pljuč in oprsnice (dr. Ravnik)	126	17. Kje dobim jajca od kake dobre kokošje pasme?	63
Krmljenje krav (Anton Pevc)	127	20. Ali smem uporabljati nelicenciranega bika za svoje krave?	63
Ujed ali kolika (dr. Ravnik)	146	22. Kako ozdravim volu presiljeno nogo?	82
Driska (dr. Ravnik)	147	23. Kako ozdravim volčiča pri živini?	82
Davek na koze	164	38. Kako, kdaj in koliko solitra rabim za gnojenje travnikov?	124
Znižana skočnina	164	40. Kaj je krivo, da se mi krava noče pojati?	142
Stanje domačih živali v Franciji	164	42. Kako ozdravim konja pljučnice?	142
Pomanjkanje krme	166	44. Kako odpravim bradavice na vimenú?	143
Vnetje semenovoda (dr. Ravnik)	166	45. Zakaj se mi krava kljub dobri krmi noče debeliti?	143
Naša mlada živina	169	56. Ali je potrebno dajati živini klajnega apna?	198
Prešič v odstotkih	169	57. Gnojenje detelji s tomaževo žlindro in kajnitom	198
Živinorejska razstava v Idriji	182	63. Ali je koristno ensiliranje pitnika?	219
Davek na koze	183	64. S čim bi opital živino za mesarja?	219
Kurja kuga (dr. R. A.)	184	65. Kalijeva sol na deteljišču	219
Dajte živini soli in klajnega apna (inž. R.)	185	66. Kako stoji zadeva z 20% državnim prispevkom za ureditev hlevov, itd.?	219
Zastrupljenja živali (dr. A. Ravnik)	202	68. Kaj povzročá vrtoglavost ovac?	220
Zdravstveni predpisi in klanje živine (tudi prešičev)	203	69. Kaj je vzrok, da krava nerada žre krmo?	220
Pomladite travnike	222	70. Zakaj se ne ubreji moja junica?	220
Rezanica	222		
Kokoši pozimi ne nesejo	222		
Če imajo kokoši uši	222		
Cepljenje proti jetiki	223		
Ovčjereja v Italiji	223		
Proizvodnja jajec v Italiji	223		
Breje junice	223		
Teleta na vrvi	187		

	Stran		Stran
72. Setev detelje v jeseni	237	80. Izplačilo nagrad za hleve	238
78. Pot črez sosedov travnik	238	83. Prešičji kašelj	238

Mlekarstvo.

Mlekarne! (Uredništvo)	3	Plačevanje mleka po maščobi	151
Preizkušanje mleka (A. Pevc)	4	Vzgoja molzne živine (Anton Pevc)	167
1. Čutno preizkušanje	5	Zakonodaja o mlekarstvu	163
2. Določanje kisline	28	Molža in mlečnost (Anton Pevc)	185
3. Določanje gostote	67	Trgovska zbornica v Gorici in pospeševanje mlekarstva	197
4. Določanje maščobnosti	89, 111	Higijena molzne živine (Anton Pevc)	204
Vpliv krme na mleko (inž. Pegan)	7	Zimsko krmljenje krav (Anton Pevc)	223
Mleko in krma (A. Pevc)	50	Vodeno mleko	240
Čistoča v hlevu in v mlekarni (inž. Pegan)	71		
Mlekarke zadruga in bilanca (inž. Pegan)	130		
Sestanek za mlekarne	143		
Kako preskrbujejo v Nemčiji mesta z mlekom	144		
Podedovanje mlečnosti (Anton Pevc)	147		
Razpredelnica cen mleka z ozirom na toľ-			
šobnosť	150		

Vprašanja in odgovori.

3. Kako naj krmim kravi, da bo dajala bolj tolsto mleko?	21
36. Kje bi se izučil za mlekarja?	124

Sadjarstvo.

Sadnemu drevju škodljive žuželke pozimi	8	Sadna razstava v Massalombardi	154
Nasadi ob cestah	22	Poučni izlet goriških kmetovalcev v Massa-	
Uspah škropljenju z arborinom	22	lombardo (P. Vallig)	173
Izvoz sadja iz ptujskega okraja	23	Novi nasadi	173
O zimskem škropljenju sadnega drevja (Just Ušaj)	32	Zelena in rumena jabolka	174
Razdeljevanje mladih murvinih drevesc	33	Goriški oddelek na sadjarski razstavi v Mas-	
Domača gnojila za sadno drevje (P.)	33	salombardi (P. Vallig)	190
Kodravost na breskvah (inž. Pegan)	33	Dolinsko sadjarstvo v Romagni (P. Vallig)	191
Zakaj rodi jablana le vsako drugo leto? (F. Magajna)	47	Sadjarstvo v brdnatih legah Romagne (P. V.)	208
Saditev breskvinih divjakov s spečim očes-		Pazimo na starejše drevje	227
som (dr. Vallig)	48	Kakšne naj bodo kupljene sadike?	228
Lep zgled iz sadjarstva (dr. Vallig)	49	Kako pognojimo drevesu ob saditvi	228
Razstava domačega sadja v Massalombardi (P. Vallig)	72	Podlaga za cepljenje breskev	228
Priščipavanje enoletnih breskvinih divjakov (dr. Vallig)	73	Slive Burbank	228
Pazite na pravočasno zatiranje uši (P. Vallig)	74		
Krvava uš (P. Vallig)	88		
Nasadi breskev v Massalombardi (J. Ušaj)	109		
Rak na sadnem drevju (P.)	111, 132		
Dvajsetletne breskve (P. Vallig)	132		
Kuga na češnjah (dr. Vallig)	152		
Praktične vaje v obrezovanju breskev v zės-			
leno	153		

Vprašanja in odgovori.

29. Zakaj dobi na sosedovem vrtu vsako drevo raka?	104
35. Koliko metrov od moje njive sme sosed saditi kolanje?	124
37. Zakaj se začne na češnjah sušiti listje že pred trganjem češenj?	124

	Stran		Stran
41. Kako uničim uši na češnjah?	142	58. Kako pripravim sadni mošt, da ostane sladek?	199
46. Ali lahko naredim iz češpelj vino?	162	61. Adventivno popje in ali pajk škodi popju?	199
48. Zakaj mi usihajo češnje v vinogradu?	162	62. Škoda povzročena po sosedovem drevju	199
52. Varovanje mladih drevesc pred zajcem	180	79. Sosedovo drevo ob mejniku	238
53. Sadno drevje in gnojnica	180	85. Kako seštim motni hruškovec?	239
55. Nagrade za breskvine nasade	180		

Vinogradništvo in kletarstvo.

Lacrima Cristi	9	2 kg težak grozd	189
Rjavenje vina	10	Kako podaljšamo trajanje kolov	206
Vino in njegova hranilna vrednost (Abst.)	35	Vinske tropine kot živalska krma	207
Vinska kriza (inž. Pegan)	54	Vpliv mraza na vino	226
Plante (Pegan)	54	Vinske tropine kot gnojilo	226
Ali smemo trte grebeničati? (P. V.)	75	Pomni če kupuješ cepljene trte!	226
Korenska plesen	76	Zeleno gnojenje trtam	226
Nekaj milijonskih števil iz vinoreje	83	Žveplanje praznih sodov	227
Tečaj za cepljenje trt v zeleno	89	Zdrava klet	227
Škropljenje in žveplanje trt (G.)	95	Poskušnja vin v Vipavi	239
Črni palež (Just Ušaj)	96		
Katera modra galica je boljša?	96		
Žveplena ruda mesto žvepla (inž. Peagn)	97		
Grozdni molj	97		
Samorodne trte in njih križanke (P. Vallig)	116		
Ne ovijajte zamaškov s cunjami (Just Ušaj)	117		
Žveplanje (P.)	117		
Nekaj poletnih opravil v vinogradu (J. Ušaj)	130		
Ne zanemarjajte okopavanja vinogradov!	131		
Ali je pri nas še trtna uš? (dr. Vallig)	151		
Trgatev	170		
Žveplanje mošta	170		
Kuhanje mošta	171		
Izreden uspeh zelenega cepljenja (P. Vallig)	171		
S čim tržemo?	171		
Uvoz vina v Anglijo	175		
Od mošta do vina	188		
Prevrenje starega vina	188		
Najboljše sadje	189		

Vprašanja in odgovori.

5. Koliko 48/50% kalijeve soli lahko potrošim po vinogradu?	21
10. Kako naj cepim bilje predno jih sadim?	43
25. Kaj je vzrok usihanju trt?	83
28. Katero galico naj kupim?	104
32. Kje dobim cepiče, ki nimajo v jagodah pelkov? maj — platnice.	
49. Kako popravim skisan sod?	163
59. Ali je potrebno dovoljenje za prodajo cepljenih trt?	199
60. Ali je potrebna katera knjiga za prodajo cepljenih trt?	199
71. Ali imajo vinske tropine kakšno vrednost kot krma za govejo živino?	220
73. Umetno gnojilo za trto »zelen«	237
81. Kje bi dobil kolči?	238
82. Kje bi dobil kolči »Rupestris du Lot«?	238

Poljedelstvo in vrtnarstvo

Gnitje krompirja (inž. Pegan)	10	Gospodarska kriza in gnoj (inž. Rustja)	53
Gnojenje s kalijem (G.)	11	Uporaba umetnih gnojil (inž. Pegan)	74
Gnojenje evetlic	12	Globoko oranje	75
Ali je pšenica »Ardito« dobra za peko?	22	Prehod k zeleni krmi (G.)	93
Krompirjeva letina	23	Pirika in nje pokončavanje (inž. Pegan)	94
Krompir in paradižnik zrasteta na eni rastlini. — Februar — platnice.		Kosite pravočasno (inž. Pegan)	115
Spomladi okoli žita (inž. Rustja)	52	Krompirjeva plesnoba (P.)	115
		Ali koristi trganje krompirjevih cvetov?	116

	Stran		Stran
Rahlanje zemlje v cvetličnih loncih	134	16. Kdaj naj se poliva železna galica in katerim rastlinam koristi?	63
Po žetvi (inž. Pegan)	135	19. Ali lahko mešam gnojnico z umetnimi gnojili?	63
Izkopavanje krompirja (P.)	135	21. Kako pomagam slabotnemu in redkemu žitu?	63
Nemški krompir (inž. Pegan)	155	24. S katerim umetnim gnojilom naj pomagim krompir?	82
Produkcija sintetičnega dušika v Nemčiji	164	26. Zakaj posajen krompir ni prišel iz zemlje?	83
Pšenica in suša	175	27. Zakaj sem imel neuspeh s poglobitvijo zemlje?	104
Sejanje pšenice	175	30. Kako uničimo plevel, ki mu pravimo raba?	104
Kako shranimo semenski krompir?	175	31. Ali pomaga kako umetno gnojilo na mokri njivi?	104
Kdaj pobereemo peso	193	33. Ali lahko naredim gnojišče ob javni poti? maj — platnice	
Razkuževanje žitnega semena (Rustja)	193	39. Kako si pomagam proti rjavenju krompirjevih listov?	124
Prva državna žitna razstava	210	43. Kako najlažje pridem bramorju do živega?	142
Nagrada 100.000 lir	210	51. Živo apno kot gnojilo	179
Pozno zorenje paradižnikov	211	74. Umetno gnojilo za koruzo	237
Smisel »bitke za žito«	229	75. Pripomoček proti snetljivosti koruze	237
Uši na mladi pšenici (dott. Happacher)	229	77. Borba proti bolhačem	237
Jesenska nega špargerk	230		
Čebula in česnik	230		

Vprašanja in odgovori.

5. Koliko 48/50% kalijeve soli lahko potrosim po krompirju?	21
9. Kako odpravimo iz njive osat (mleč)?	43
15. Ali umori apno žuželke v zemlji?	63

Čebelarstvo.

Čebelna družina (P. Angelus)	16	Oskrbovanje čebel v A.Ž. panjih (Fr. Došnat Jug)	98, 120, 138, 160, 177, 195
Prepovedan uvoz čebel	19	Važni ukrepi za zaščito čebelarstva	121
To in ono o maticah (P. Angelus)	40	Ustanovitev Čebelarske zadruge za goriško provinco	196
Vpliv starosti satja na barvo medu	40	Mokrota v panjih pozimi in odevanje panja	215
Ali moramo pchabljenό matico odstraniti?	44	Čebele in voda (F. D. Jug)	230
Računi	44	Ali smemo zaležen sat na glavo v panj postaviti? februar — platnice	
Uporaba kartonov v panjih	44	Končnice panjev prepleskajmo. — Februar — platnice	
Slabiči (H. Peternel)	59, 79	Kako spravimo sate z obnožino? — Februar — platnice	
Najslabša letina za med	83		
Kdaj naj pobereemo satje iz medišč?	83		
Čebelarski kongres v Pragi	84		
Jelov med kaj rad nategne vodo	84		
Negujmo pločevinasto posodo za med!	84		
Neroden čebelar	84		

Zadružništvo.

Mlekarne in davki (D. Doktorič)	13	Novi zakoni za posojilnice	37
Mrtva roka in zadruge (D.)	13	Trgovska licenca za naše zadruge	37
Vprašanje denarja in naše zadruge (D. D.)	14	Z Zadružno zvezo ali ne? (D. Doktorič)	45
Nekaj nasvetov navim zadrugam	15	Omejajte prodajanje blaga na upanje! (D.)	60
Zidajmo, a nikar ne rušimo! (D. Doktorič)	25	Posojilnice in novi zakon o zaščiti ljudskih prihrankov	61
Čuvajte se visokega obrestovanja!	36		

	Stran		Stran
Zadružna zakonodaja	61	Kaj morajo zadruga po obč. zboru? 16, 37, 101, 123	139
Naraščaja potrebujemo! (D. Doktorič)	80	Vse sam (Dr. J. B.)	141
Pismo našega zadrugarja (F. J.)	80	Posojilnicam	145, 157
Pristop k sindakatom	81	Zadružna Zveza v Gorici (občni zbor)	176
V znamenju denarne krize (D. Doktorič)	85	Tako je treba delati	176
Pomagaj ljudstvu! (D. Doktorič)	100	Tako se ne sme delati	176
Pripravljajmo se na občni zbor (D. D.)	100	Sindakalne zadeve	194
Družbe z omejenim jamstvom	102	Sorodstvo in vodstvo zadrug (D. Doktorič)	211
Strokovna Zveza naših posojilnic	102	Kmetijsko zadružištvo na Danskem	212
Krigoval. tečaja v Cerknem in Iderskem	102	Nadzorstvo mlekarških zadrug (D. Doktorič)	233
Zastoj v denarnem prometu (D. Doktorič)	122	Ne menjajmo načelnikov brez potrebe (D.)	
Sindakalizem	123		

Splošno gospodarstvo in razno.

Beseda odličnega Italijana (D. Doktorič)	1	Praktična poljedelska šola u Pazinu (vaš bilo na vpis)	200
Novi trgovski zakon	13	Prenos zelenjave v aeroplanih	211
Tržni pregled 19, 41, 64, 81, 103	103	Moka iz soje	211
Nova najdišča fosfatov	22	Slavljen, dokler kreposten (D. Doktorič)	221
Izvoz sviloprejkinega semena na Kitajsko in Japonsko	22	Novi predpisi glede mlinov (R.)	216
Izkoriščanje zdravilnih rastlin	22	Osušenje kobariške kotline (R.)	218
Svetovna produkcija umetnih gnojil	23	Nadzorovanje živil	234
Zanimiva ameriška neumnost	23	Osuševalna dela v Italiji	236
Umetno jezero	23	Trgatev v Srednji Evropi	236
Gojite sviloprejke! (inž. P.)	34	Kisla tla	236
Amerika in njeno kmetijstvo (France Maš gajna) 38, 55, 76	76	Sladkor iz rožičev	240
Drevo ob mejnikih	57	Pogozdovanje v Italiji	240
Zadruga in zavarovanje proti požaru	58	In zopet luna	240
Poizkus gnojenja travnika s čilskim solitrom	78	Poroka	240
Gospodari previdno! (D. Doktorič)	105	Ob koncu šestega letnika	240
Gospodarski pregled v maju	118	»Gospodarski list« v l. 1928.	240
» juniju	136		
» juliju	156		
» avgustu	178		
» septembru	197		
» oktobru	217		
» novembru	235		
Prvo občinsko gnojišče	124		
Ne pozabi! (D. Doktorič)	125		
Padanje cen in umetna gnojila	136		
Agrarni krediti	137		
Cene v Nemčiji	144		
Delaj vztrajno! (D. Doktorič)	165		
Nauki tudi za nas (D. Doktorič)	181		
Kmetstvo prebivalstvo v Italiji	193		
Zemljiški davek	193		
Davčne in druge olajšave	196		
Numeriranje faktur	197		
Slava kmetu! (D. Doktorič)	201		

Vprašanja in odgovori.

2. Kako uničujem živalice, ki se zaredijo v vodnjaku?	21
11. Kdaj je najboljši čas za sekanje borov?	43
18. Kako uničim slinarico na vrbah?	63
34. Je li riješeno pitanje srećaka »Boden- kredit«, koje je preuzela »Banca d'Ita- lia«? maj — platnice.	
47. Kje je kaka dobra italijanska kmetijska šola?	162
50. Ali se spleča gnojenje z elektriko in kako se uporablja?	163
54. Premije pri Pokojninskem zavodu v Pragi	180
67. Kaj pomenijo besede »amonijakalen« in »nitričen«?	220
76. Bodeča žica ob občinski poti	237
84. Pristojbina za sekanje dreves	238

Slike	Stran	Stran
Vzorno urejen hlev — molža s stroji	5	Hoybergovo stojalo s smetanomeri 113
Mlečno cedilo	6	Žveplo Romagna M. S. R. 118
Sexhletov aparat za določanje kisline	29	Dvajsetletne breskve 133, 134
Gerberjev aparat za določanje kisline	31	Udeleženci knjigovodskega tečaja v Ider- skem 141
Lep zgled iz sadjarstva	49	Pogled na nasad breskev g. Štekarja 153
Gostomer	68	Udeleženci tečaja pri g. Štekarju 154
Stojišče in jasli	72	Vinograd v kn. škof. zavodu v Gorici 172
Chevalierov smetanomer	90	Goriški oddelek na sadjarski razstavi v Mas- solombardi 190
Gerberjev aparat za določanje tolščobe	91	Izletniki v Masalombardo 218
Avtomatične priprave za določanje kislin	91	
Različni tolščomeri	92	Osmrtnice.
Udeleženci knjigovodskega tečaja v Cer- knem	102	† Josip Fon 24
Napenjanje goveda a) Prerez živali, b) tro- kar, c) mesto vboda na živali	107	† B. Skalicky 24
Hoybergov aparat	112	Luigi Luzzati umrl 65
Hoybergov tolščomer za mleko	112	† Anton Možina 123
Hoybergov tolščomer za smetano	112	Smrt barona Teuffenbacha (P. V.) 179

Potrebščine za mlekarne

toplomere, gostomere, buttirometre in tekočine
za Gerberjev ali Hoybergov aparat, strojno olje,
sirišče v prahu in tekoče, sirne prte, itd. itd.

dobite le pri

Zadružni zvezi v Gorici

Corso Verdi šte. 37

GOSPODARSKI LIST

List izhaja enkrat na mesec —
Stane za celo leto 12 lir, za poi-
leta 6 l., posamezna številka 1 liro.

Leto VI. Štev. 1
Januar 1927

:: Upravištvo in uredništvo. ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 37
Rokopisi se ne vračajo ::

VSEBINA:

Beseda odličnega Italijana (D. Doktor-
rič.)

Živinoreja in živinozdravništvo: Raz-
širjen želodec pri prašiču in prežveko-
valcih. (Dr. Ravnik.) Kam gremo? P.

Mlekarstvo: Mlekarni! Preizkuševa-
nje mleka. (A. Pevc.) Vpliv krme na mle-
ko. (inž. Pegan.)

Sadjarstvo: Sadnemu drevju škodljive
žuželke pozimi.

Vinogradništvo in kletarstvo: Rjave-
nje vina. Lacrima Christi.

Poljedelstvo in vrtnarstvo: Gnitje
krompirja. (inž. Pegan.) Grojenje s ka-
lijem. G. Gnojenje cvetlic.

Splošno gospodarstvo: Mlekarni in
davki. Mrtva roka in zadruga. (D. Dok-
torič.) Novi trgovski zakon. Kje ste
možje?

Zadružništvo: Vprašanje denarja in
naše zadruga. (D. Doktorič.) Nekaj na-
svetov novim zadrugam. Po občnem
zboru.

Čebelarstvo: Čebelna družina. (P. An-
gelus.) Prepovedan uvoz čebel.

Tržni pregled.

Vprašanja in odgovori: št. 1: Ali lahko
povzroči kislo zelje obolenje prašiča?
št. 2: Kako uničujem živalice, ki se zare-
diijo v vodnjaku? št. 3: Kako naj krmim
kravo, da bo dajala bolj tolsto mleko?
št. 4: Kateri prah naj trosim po travniku,
beli ali črni? št. 5: Koliko 48/50% ka-
lijeve soli lahko potrosim po vinogradu?
Koliko za krompir?

Gospodarski drobiž in razno. Nasadi
ob cestah. Uspeh škropljenja z arbori-
nom. Ali je pšenica Ardito dobra za pe-
ko? Nova najdišča fosfatov. Izvoz svilo-
prejk iz Italije na — Kitajsko in Japon-
sko. Izkoriščanje zdravilnih rastlin. Sve-
tovna produkcija umetnih gnojil. Zani-
miva ameriška neumnost. Umetno
jezero. Krompirjeva letina. Izvoz sadja
iz Ptujškega okraja.

† Josip Fon.

† B. Skalicky.

Listnica uprave: Poravnajte naročnino
za »Gospodarski list«. Kdor pravočasno
poravna naročnino, podpira list. Kdor
jo poravna šele potem, ko se je nave-
ličal vednih opominov, ta ovira redno
poslovanje in škoduje napredovanju li-
sta. Dvanajst lir lahko žrtvuje vsak go-
spodar za dobro gospodarsko čtivo, ki
mu ga prinaša list celo leto.

Odvetnik ti računa za en sam nasvet
50 lir, koliko brezplačnih nasvetov ti da
»Gospodarski list« zastonj! Če kaj ne-
veš, vprašaj ga in on ti bo odgovoril,
pomagal ti bo z dobrim nasvetom. Pod-
piraj ga tudi ti in pošlji mu takoj 12 lir
po položnici, ki jo najdeš v listu!

Širite
„Gospodarski list“!

Širite Gospodarski list

Na razpolago

Širite Gospodarski list

V založbi Zadrुžne zveze v Gorici je izšla knjiga mlekarkega inštruktorja

A. Pevca: Sirarstvo.

Priporočamo jo predvsem našim mlekarjem, članom in odbornikom mlekarških zadrug. Knjiga obsega 286 strani in je opremljena z velikim številom lepih slik. Člani naših zadrug jo dobijo pri Zadrुžni zvezi v Gorici, sicer pa je v razprodaji Katoliške knjigarne.

PRISTNI TROPINOVEC!!

dobite vedno v Dornbergu
pri „Zadrुžni žganjekuhi“

Kupujte domače vino!

Najpristnejše dobite vedno pri
„Vinarski Zvezi“ v Gorici

— Via Formica št. 1 ob Korni. —
- Podpirajte lastnega kmetovalca. -

Vinogradniki in kmetovalci pozor!

Tvrdba

VINOAGRARIA

v Gorici Piazza Vittoria

(Travnik) št. 4

PRODAJA

najboljše škarje za sadje in trte - - garantirane znamke „Kunde“ in „Butter“, sčetke iz jeklene žice za drevje, — „Antiparassit“, lep proti pedicu, jeklene grablje za vrt in hlev, „original Adler“, nadalje vse kletarske, čebelarke in druge kmetijske potrebščine i. t. d. i. t. d.

Posebnost: švedski posnemaalniki za mlekarne in posestnike, odlične kakovosti z 10 - letnim jamstvom -

Lastnik

JUST UŠAJ
enotehnik in agronom

GOSPODARSKI LIST

List izhaja enkrat na mesec —
Stane za celo leto 12 lir, za pol
leta 6 l., posamezna številka 1 liro.

Leto VI. Štev. 1
Januar 1927

:: Upravništvo in uredništvo ::
V GORICI CORSO VERDI ŠT. 37
:: Rokopisi se ne vračajo ::

D. Doktorič.

Beseda odličnega Italijana.

Luigi Luzzatti, oče italijanskih ljudskih bank, je objavil v listu »Sole« članek »Aiutarsi e non combattersi!« (Podpirajmo in ne bojimo se med seboj!). Govori v njem o dveh tipih zavodov, ki zbirajo prihranke širokih množic, to so »Casse di risparmio« in »Banche popolari«. Prve so hranilnice, kot mestne, deželne, ali pa naš »Mont«, ki se ravna po posebnih od države potrjenih in zakonito urejenih določilih, druge so ustanove, ki odgovarjajo približno našim združnim posojilnicam starejše dobe. Luzzatti priporoča tem zavodom, naj si med seboj ne delajo konkurence, ker služijo končno vsi podobnim če ne istim višjim ciljem narodnega gospodarstva. Sklicuje se pri tem na banke bivšega avstrijskega ozemlja, ki so pripadale sicer trem narodom, italijanskemu, nemškemu in slovenskemu, in so se vendar radi skupnih interesov med seboj podpirale, ker so čutile, da občutljivost in kočljivost kreditnih poslov ne dovoljuje medsebojnih bojev.

Iz Luzzattijevega članka je razvidno, da je bilo in je morda še med hranilnicami in zadružnimi posojilnicami neko nezdravo tekmovanje, proti kateremu se mu zdi vredno nastopiti s tem svojim poslednjim člankom.

Glavni vzrok, ki govori proti takemu tekmovanju, je dejstvo, da se pri tekmovanju med denarnimi zavodi mnogokdaj uporabljajo sredstva, ki škodujejo kreditu. Kaj pa je lažje, kakor izpodkopati kredit zaupanje v zavod, ki zbira hranilne vloge množice malih vlagateljev?

Kako lahko se vzbudi v ljudeh, ki so si od ust pritrgovali težko zaslužen denar, sum in bojazen, da bi mogli priti ob svoje prihranke?

Naj bo to tudi za nas opomin in nauk, da se varjemo vsega, karkoli bi moglo škodovati ugledu naših gospodarskih ustanov. Ena sama lahkomišelnost izgovorjena beseda more vničiti, kar je sezidala požrtvovalnost dolgih let.

Prebivalstvo naše dežele se deli na najpestrejšje skupine. To ločitev povzročajo različni vplivi in razlogi, socialni, politični in plemenski. Vendar so pa vse te skupine po medsebojnih gospodarskih koristih tako ozko spojene, da škoda, ki bi jo trpela ena glavnih izmed njih, ne bi mogla biti brez hudih posledic tudi za druge.

Tega se moramo dobro zavedati Italijani in Slovenci, ki tu skupaj živimo, tega ne smemo pozabiti kmetje delavci in drugi stanovi, to bi morali imeti pred očmi vselej pripadniki raznih struj ali strank. Sovrašтво ne more nikdar roditi dobrih sadov, zato se borimo vsi proti njemu, saj slednjič je nam vsem škodljivo.

Vsi ne bomo nikdar enih in istih misli, ker je vsak od Boga dobil svojo glavo in te glave nimajo samo vsaka svojo obliko ampak imajo tudi vsaka svojo pamet! Gorje nam, če bi bile narejene vse po enem kopitu! Vendar smo pa lahko vsi v tem edini, da si medseboj gospodarsko ne škodujemo. Aiutarsi e non combattersi!

Živinoreja in živinozdravništvo

Razširjen želodec pri prašiču in prežvekovalcih.

Pri prašiču opažamo večkrat akutno razširjenje želodca. To razširjenje povzroča navadno preobloženje želodca z veliko množino slabo prebavljive, suhe ali kvašenejše podvržene krme. V tem oziru posebno škodljiva krma je: krompir, kri, ovela zelena piča, repno zelje in sočivje.

Pri govedu nastopa razširjenje sirišnika (četrtga želodca) le izjemoma, kadar se v njem nakopiči mnogo suhe krme, ki je prišla — premalo prežvečena — namesto v drugi, neposredno v tretji želodec tzv. prebiralnik in nato v sirišnik.

Pri konju se pojavlja razširjenje želodca še bolj pogosto kot pri prašiču, toda o tem prihodnjik.

Pri zaklani živali se vidi želodec povečan in vsled plinov zelo napet; včasih je popolnoma natlačen s trdimi snovmi. Pri prašiču se zgodi, da želodčna stena celo počih. Sirišnik, ki je napolnjen s trdimi snovmi, utegne doseči pri govedu ogromnih dimenzij. V nekem slučaju je dosegel celo obseg vampa.

Preobloženje želodca pri prašiču ne povzroča hudih posledic, ker se prašič s pomočjo bljuvanja lahko iznebi čezmerne vsebine. Če pa zavžije žival preveč trde in suhe krme, zamore postati bljuvanje brezuspešno ali docela izostati. Prašič se v takem slučaju davi, slini in napenja. Žila mu utriplje hitreje, dihanje je otežkočeno, postane nemiren in ječi. V nevarnih slučajih prašič prav težko diha in pogine navadno že v par četrtih ure. V lažjih slučajih se njegovo stanje polagoma zboljšuje ali pa preide ta bolezen v akutni želodčni katar.

Pri zapeki sirišnika nima govedo nikakega teka, preneha prežvekovati in izgubi popolnoma mleko; žival ne kaže

nikake žeje, otopi in ne bljuva. Pritisk na mesto, kjer leži v notranjosti telesa sirišnik (na desno in nekoliko zadaj od grodnice), povzroča govedu bolečine. Tretji dan po nastopu bolezni, se pojavi hudo zaprtje in hitrejša srčno bitje z zmerno vročico. Ta bolezen konča pri govedu vedno s smrtjo.

Želodčno razširjenje pri prašiču ugotoviti ni težko, če si zapomnimo prej navedene bolezenske znake. Pri govedu se ta bolezen spozna po sledečih znakih: Takoj v začetku bolezni izgubi žival popolnoma tek, kmalu preneha prežvekovati in izgubi mleko. Kljub zdravljenju ni opaziti nikakega učinka. Blato je vedno zapečeno ali ga sploh ni. Pritisk na želodčno (siriščno) stran povzroča bolečine.

Zdravljenje razširjenega želodca ni lahka stvar. S pomočjo bljuvalnih sredstev se prašičev želodec često iznebi svoje vsebine. Pri prežvekovalcih pa tega uspeha ni mogoče doseči. Ko je želodec izprazen, izpere veččak s pomočjo želodčnega kateterja (cevi) želodec. Tej operaciji sledi najstrožja dijeta.

Dr. Ravnik.

Kam gremo?

Cene živine so šle navzdol. Pomanjkanje denarja, dolgovi iz prejšnjih let, ki so bila »suha« kot je letošnje, vabljiva visoka cena sena, vse to pa sili našega kmeta, da prodaja svojo živino pod njeno pravo ceno. Kar izgubim na živini, pridobim na senu, tako računa kmet in si pomaga iz stiske s prodajanjem živine. Toda ta račun je lažnjiv!

Ali nismo prišli že davno vsi na to, da bo v bližnji bodočnosti živinoreja glavna panoga našega gospodarstva? Ne klavna živina, v tem oziru ne bomo mnogo dosegli, dokler bo inozemska živina cenejša kot naša, ampak predvsem

dobra mlečna živina. Mleko in njegovi izdelki, to je tisti, zaenkrat najzanesljivejši vir dohodkov, ki se ga moramo okleniti. Seveda s tem ni rečeno, da moramo zanemarjati lepo zunanjo obliko in pravilni notranji ustroj živine. Ni kakor! Le zdrava in lepo razvita živina s pravilnimi oblikami bo dala dobre krave mlekarice, ki ne bodo podlegle degeneraciji.

Država je izdala strog zakon o spuščevalnicah za bika, katerega namen je povzdiga živinoreje. Tudi se je naredil s povečanim uvažanjem dobrih, čistokrvnih plemenskih bikov precejšen korak k izboljšanju živine. In sedaj? Velik padec cen je naredil zmedo. Za koga naj redimo živino, se vprašujejo kmetje, ko nima nobene cene. Zraven je pritisnila še beda in kravice so začele romati iz hlevov. Dosedaj smo

bili navajeni slišati: kdor redi sedaj eno kravo, bo redil v prihodnje dve, kdor jih redi pet, jih bo redil v bodoče deset. Sedaj pa naenkrat obrat, ki ogroža zmanjšati še to majhno število mlečne živine, ki ga imamo.

Bodimo previdni! Dosedanje razmere so nam jasno pokazale, da je pomen živinoreje v naših krajih vedno večji. Videli smo, da so kraji, kjer so zadruga vnovčevale mleko svojih članov oziroma njegove izdelke, stali gospodarsko mnogo boljše od onih, kjer je bila živinoreja zanemarjena.

Naj nas trenutno nizke cene živine ne slepijo! Tudi če bi padli v ceni mlečnih proizvodov, kljub vsemu temu je in ostane živinoreja ena izmed najvažnejših panog našega gospodarstva, to nujno sledi iz lege naših krajev in iz razmer, v katerih se nahajamo. P.

Mlekarstvo

Mlekarnel

V preteklem letu smo prejeli od povsod mnogo pritožb, da nosijo člani pokvarjeno, kislo in z vodo pomešano mleko v mlekarne. Odbor ni vedel, kako bi si pomagal. Določil je kazni za vse tiste, ki bi ne prinesli v mlekarno naravnega mleka, naročil mlekarju, naj dobro pazi na pokvarjeno mleko, toda — vse je ostalo pri starem. Člani so se sicer za nekaj časa poboljšali, kmalu pa je romalo v mlekarno zopet pokvarjeno mleko. Kaj narediti? Kako si pomagati? To so bila vprašanja, ki so nam jih stavili odborniki mlekarn. Povedali smo jim, kako preizkušamo mleko, pokazali smo jim smetanomer in mlečni gostomer, toda odkimali so nam z glavo, češ, to že imamo, pokazali smo jim tudi Gerberjev aparat, razložili na kratko njegovo uporabo, povedali, kako morajo postopati, da bodo končno vendarle odnesli zmago

nad člani, toda v večini slučajev tudi to ni pomagalo. — Zakaj? — Sorodstvo med mlekarjem in člani, sorodstvo med odborniki in člani, odvisnost mlekarja od nekaterih članov, odvisnost kakega odbornika od enega izmed članov, te in podobne vezi bi nam utegnile pojasniti, zakaj si uboga mlekarna ni mogla pomagati. Je pa tudi še druga stvar. Nekateri mlekarji — boljše bi jih imenovali »takozvani mlekarji«, imajo sicer smetanomer, toda v kotu, poln smeti in prahu. Tudi mlečni gostomer imajo, merijo in merijo mleko, pa le ne vedó prav, na čem so. Nekateri imajo celo Gerberjev aparat, ki ga je naročil odbor ob ustanovitvi mlekarne s stroji vred. Takrat so ga vzeli iz zaboja, privili ga k mizi in poskušali vrteti, toda to je bilo vse, dalje niso šli, ker niso znali. Od tedaj počiva v kakem kotu spanje pravičnega in nihče ne misli več nanj. Če pa so se tako daleč ojunčili, da so šli kam pogledat, kako se dela z njim, potem so mogoče sami

naredili par poizkusov. Radi nezadostnega znanja ali pa radi zamude časa so se veda te svoje »poizkuse« kmalu zopet opustili.

Takemu nerazumnemu ravnanju mora biti konec! Oziri na sorodstvo in odvisnost morajo izginiti iz naših mlekar. Mlekarji morajo biti natančno poučeni in večji v preizkušanju mleka, to je predpogoj za uspevanje vsake mlekarne.

Obrnili smo se na našega znanega znanega strokovnjaka, mlekarskega učitelja A. Pevca, ki nam je radevolje ustregel in preizkuševanje mleka vsestransko obravnaval v celi vrsti lepih člankov, ki jih bomo priobčili postopno v letošnjem letniku. V svrhu lažjega razumevanja bodo priložene člankom tudi primerne slike,

A. Pevc:

Preizkuševanje mleka.

Najvažnejše in vendar v naših mlekarinah zaenkrat najbolj zanemarjeno delo je preizkušanje mleka. Mlekar hoče biti čimprej prost in zato ne ve, kam bi uvrstil to zamudo časa. Zadržno načelstvo pa največkrat ne ve, da predstavlja preizkušanje mleka del njegove dolžnosti, v kolikor zadruga ni izbrala za ta posel posebni odbor izmed svojih članov. V splošnem moramo reči: tehnika preizkuševanja mleka je posel mlekarja; nadzorovanje pri jemanju poskušanj in pri njih izvrševanju pa je dolžnost članskih zaupnikov. Mlekar ni zaprisežen, ne napram članom in ne napram uradom, rezultati njegovih poskušanj so za člane v okviru zadruga in napram morebitnemu nadaljnemu uradnemu poslovanju obvezni zato le tedaj in le toliko, kolikor jih sopodpišejo članski zaupniki (preizkuševalci mleka ali načelstvo zadruga).

Mleko je kvariti zelo podvržena tvarina. Često prihaja kakovostno in vsebinsko pokvarjeno že iz vimena. Oseba, ki molze mora biti toliko vestna in toliko razumna, da sama prva preizkuša mleko. Namolženo mleko se pričinja prav kma-

v kolikor nam bodo pač razmere dovoljevale.

Priporočamo vsem našim mlekarjem, odbornikom in tudi članom mlekarskih zadrug, da pridno prebirajo članke. Posebno mlekarji naj člankov ne samo prebirajo, ampak naj se iz njih uče, da bodo celotno preizkušanje mleka popolnoma obvladali. S tem bodo obvarovali mlekarstvo pred marsikatero morebitno izgubo. Tudi drugim našim čitateljem, ki so za enkrat še daleč od mlekarskih zadev in ki jim je predelovanje mleka še tuja stvar, tudi njim želimo, da bi se z našimi članki okoristili in vsaj deloma dobili vpogled v panogo gospodarstva, ki ima v sedanjem času vedno večji pomen za gospodarski napredek naših krajev.

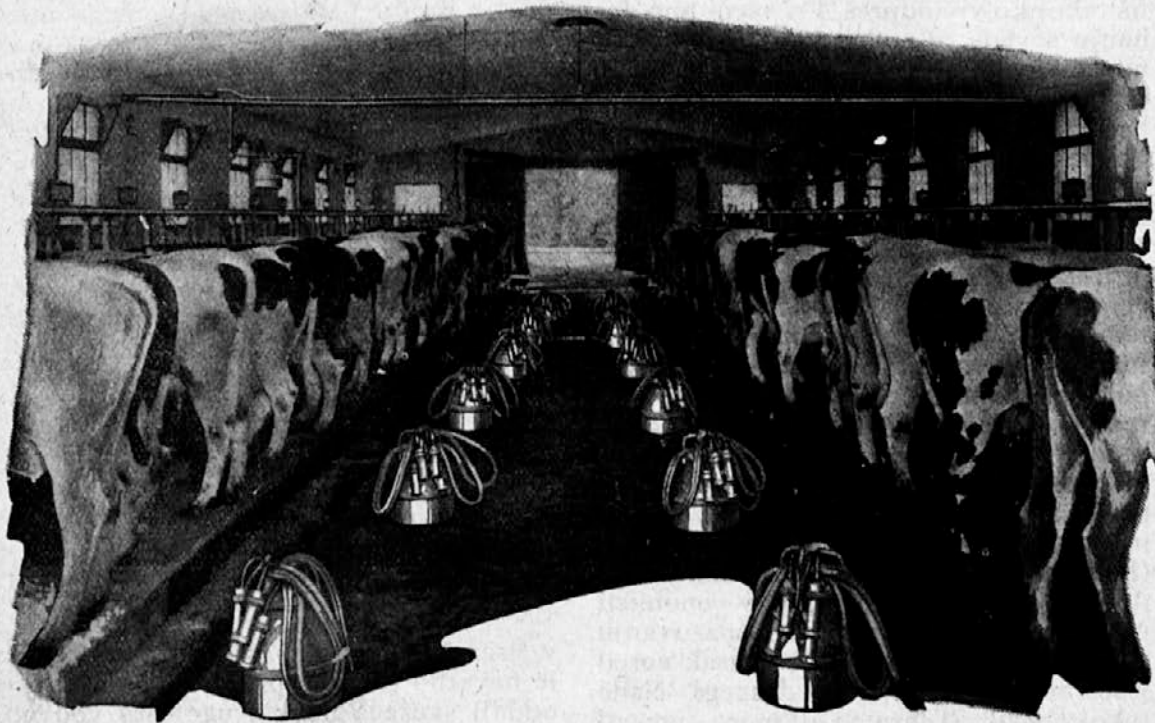
Uredništvo.

lu kvariti (kisati se) in sicer v tem večji meri, čim bolj gorko je podnebje in čim pomanjkljivejše so v higijenskem oziru razmere, v katerih se molža vrši. V našem razmeroma gorkem podnebjem in pri naših, za molzne krave povprečno zelo nesnažnih hlevih bi se molža morala vršiti kolikor mogoče na prostem, zunaj hleva ali na paši, če hočemo, da bo ostalo mleko kakovostno čim dalj časa nepokvarjeno in kar največ trpežno. Vsebinsko je mleko povsem odvisno od poštenosti člana, oziroma gospodinje. Voda je navadno povsod zelo po ceni in zakasnuje celo kisanje mleka, zato rada premoti marsikatero, sicer pošteno gospodinjico. Že v par urah je na mleku tako lepa smetana, da jo je res škoda zliti v vrč za mleko in ne pustiti v skledi. Saj nisem nič »pančala«, le malo mleka sem hranila za dom. Preizkuševalci mleka v mlekarini stoji pred težkimi nalogami: ugotavljati mora pretvarjanje mleka, ki se je izvršilo že v vimenu pred molžo in pretvarjanje, ki se je izvršilo z mlekom po molži. Le od povsem zdravega mleka zdravih in pravilno krmljenih

krav, smeš pričakovati najvišje donose in najboljšo kakovost izdelkov in s tem najvišje cene za mleko.

Za preizkušanje mleka najdemo danes razne priprave, od navadnega, sedaj že močno opuščena smetanomera (ci-

čutih pomanjkljiv, ni sposoben, da bi bil zaposlen v mlekarstvu. Eden naših najboljših sirarskih mojstrov, sirar Janez Tešar na Vrhniki, je takole označil nekoga svojega učenca: »Ne bo nikdar kaj prida mlekar, zato ker ne mara mleka

Vzorno urejen kravji hlev, v katerem molzejo mesto ljudi — stroji. V sredi slike vidimo na obeh straneh hodnika vrče s posebnimi gumijevimi cevmi, ki jih natakemo kravam na vime. Automatično molženje s stroji ima svoje dobre strani (mleko sploh ne pride v stik s slabim hlevskim zrakom), priznati pa moramo, da ima tudi precej senčnih strani, radi česar se ni razširilo v taki meri kot bi se sicer.

lindrična steklena cevka s črticami od nosno stopinjami za merjenje smetane pod vrhom), do dragocenih mikroskopov, s katerimi opazujemo bakterije v mleku, ki nam jih mora mikroskop najmanj tisočkrat povečati. V nastopnih črticah hočem razpravljati le o aparatih, ki ne bi smeli manjkati v nobeni najmanjši mlekarni ali magari le zbiralnici mleka.

1. Čutno preizkušanje.

Glavne in z ničemer nadomestljive aparate za preizkušanje mleka morajo imeti mlekar in preizkuševalci mleka v očeh, v nosu in v ustih. Kdor je v teh

pokušati« — in moje naknadno opazovanje mi je potrdilo, da je bila označba povsem točna in pravilna. Izgovori, »da se mi mleko gnusi« ali »da je nevarno pokušati mleko radi možnosti okuženja po eni ali drugi bolezni živine in ljudi« ali »da moj okus ni dovolj občutljiv«, ne držijo. Mleko je še najmanj ljudi uničilo, vse pa vzredilo. Izberi si drug poklic in pusti mlekarstvo.

Mleko moraš pri vsakem sprejemanju poduhati, tudi tedaj, če se prinaša v mlekarstvo kar sveže namolženo. Vsak nered v životu živali najde izraza v mleku in

s tem bolj ali manj vedno tudi v vonju mleka. Duh po hlevu radi nesnage pri molži, duh po repi ali drugi ostrji krmi, duh po žarkem ali drugače neprijav duh, čutiš že v svežem mleku. Duh po posodi, zadušeno-kislav ali kisel vonj itd. začutiš takoj ko vrč odpreš. Pri vsem tem duhanju seveda ni treba namakati nosu v mleku. Tvoja dolžnost je, posvečati sprejemanju mleka zadostno pozornost in ne barantati z dekleti in člani.

Vsako mleko *prece*di skozi gosto mlečno cedilo in sicer praviloma tedaj, ko se zliva na tehtnico ali v mero, ali takoj nato, kakor pač moreš najenostavnejše urediti, da opazovanja mleka ne prezeš in vendar sprejemanja ne zavlačuješ. Pri tem delu mora biti *vedno navzoč mlekar*, tudi če ga opravlja kdo drugi. Pri precejanju mleka mora delovati oko in seveda tudi nos. Zavedaj se, da so prvi načini za določanje maščobnosti mleka sloneli na opazovanju njegove gostote odnosno prozornosti ali boljše »barvnosti«, z očmi in da smo za to imeli kar posebne aparate (Heerenov pioskop, Feserjev laktoskop itd.). Z dolgoletno prakso v enoinisti mlekarni lahko pri treznem opazovanju svoje oko tako izuriš, da boš vsak nered v sestavi mleka enega ali drugega člana takoj opazil. Tehtnico ali mero umesti vedno na takem mestu, odnosno tako, da bo luč okna ali svetiljke prihajala do tvojih oči v čim večji meri skozi mleko, kadar ga donašalec zliva na cedilo odnosno v posodo tehtnice.

Ne prezri morebitnih kosmičev, ki zastajajo na gosti mrežici cedila. Tudi ne kradi planinam in gozdu njihovega mahu in igličja, marveč zahtevaj v vsaki mlekarni pravilno mlečno cedilo z vodoravno napeto gosto mrežico iz medu ali nikla. Niso potrebna kaka draga kovinasta cedila, kar pa moramo zahtevati od vsakega mlečnega cedila, je to, da ima dno iz goste kovinske mrežice.

Vsako mleko moraš pri vsakem sprejemanju *pokusiti*, kadar nastopajo neredi ali pa če sta nos in oko opazila kaj sumljivega. (Seveda ne smeš vtakniti v mleko umazanega prsta in ga oblizati, ker bi

s tem le še pomnožil umazanijo v mleku in bi bilo sploh vsako mleko slabega okusa — vsled umazanije na prstu. Op. ured.) Z izurjenim okusom ugotoviš žarko in slano odnosno v okusu pomanjkljivo mleko, ki je prav posebno nevarno

Navadno tvorniško mlečno cedilo.

Mlečno cedilo s platneno vložko.

v sirarstvu; ugotoviš nakisano mleko, ki je nevarno povsod, prav posebno pa pri oddaji svežega mleka; ugotoviš vodeno in posneto mleko in s tem ohraniš svojo mlekarsko čast in obvaruješ poštene člane pred goljufi. Pokušnje ni treba pogoltniti, ampak jo praviloma vedno izpljuneš, čeprav je osobito pri kadilcih čut za presojanje okusa v bližini goltanca najbolj razvit in spredaj ob osti jezika od kajenja povsem omrtvel. Kdor je strasten kadilec, že iz tega vzroka ni sposoben za mlekarja. Njegov jezik je premalo občutljiv za ugotavljanje malenkostnih razlik v okusu mleka. Tak mlekar bo pokvaril mnogo blaga. Čim bolj bo prehajalo kajenje moškimi v strast, tembolj bo mlekarstvo prisiljeno, delovati z ženskami (seveda če tudi te ne kadijo), ako se bomo hoteli uveljaviti na trgih s prvovrstnimi izdelki. Na Švedskem najdemo radi tega že danes 7 mlekarskih šol za ženske in 2 za moške mlekarje. (Dalje prih.)

Vpliv krme na mleko.

Neki mlekar mi je dejal: Orehove tropine so se hitro poznale v mlekarji, takoj je bilo več mleka. Ta je pravilno označil delovanje orehovih tropin. Pri- boljšek v krmi se takoj pozna na mno- žini mleka. Več redilnih snovi v krmi zadostuje za proizvodnjo večje množine mleka, katero nam krava v resnici tudi da. Poglejmo malo natančneje, kakšen vpliv ima krma na mleko!

Vsak kmet ve, da ima mleko takoj poseben, oster duh in okus, kakor hitro dobi krava večje množine repe. Neka- teri kraji, kjer pozimi krmijo krave z repo, imajo v zimskih mesecih zelo sla- bo maslo, medtem ko je sicer prvo- vrstno; slab okus mleka se prenese tudi na maslo. Znano je, da nekatere vrste plevela napravijo mleko oziroma maslo neprijetno in zoprno (n. pr. čebulček). Toda ne samo ostru krma, ki vsebuje razne takozvane silice, tudi druga krma vpliva na mleko. Tako na primer dobro vedo mlekarji, da krmljenje lipovega listja naredi maslo lepo rumeno. Po- dobno, toda v manjši meri, deluje ko- renje. **Trdo maslo** dobimo, če polagamo kravam v večji meri krmo, katere ma- ščoba vsebuje mnogo trdih gliceridov (stearin, palmitin, myristin). Kot take so posebno znane kokosove in palmove tropine. Nasprotno dajo **mehko maslo** krmila, ki imajo večino maščobe v ob- liki olejove kisline, na primer: koruza, sezamove tropine itd. Krma, ki je bo- gata na celulozi, da trdo maslo, sveža, zelena krma pa mehko; zato je maslo pozimi, ko krmimo s senom in slamo, trdo, poleti, ko je žival na paši, pa mehko.

Množina maščobe v mleku je direktno le v **majhni meri** odvisna od množine tolsče v krmi. Če ima krava to lastnost, da je njeno mleko mastno (da ima mno- go tolsče), jo bo ohranila tudi tedaj, če bo dobivala slabo krmo in nasprotno: če ima krava malo maščobe v mleku, je ne bomo mnogo povečali niti z naj- boljšo krmo. Je pa zato maščobnost mleka indirektno v veliki meri odvisna

od krme. To se pravi: Če ima krava do- bro mleko, jo moramo tudi dobro kr- miti. Če žival ene ali druge snovi ne do- bi dovolj, jo mora nadomestovati s svo- jim lastnim telesom, pravimo, da krava hujša. Vsaka stvar gre do svoje meje, tako tudi izkoriščanje krave. Če bo do- bra krava redno krmljena z nezadostno krmo, bo začela s časom izgubljeni mle- ko, če pa je tako dobra mlekarica, da bo kljub temu dajala mnogo mleka, bo v kratkem podlegla splošni oslabelosti ali jetiki in poginila. Tu tiči tista napa- ka, ki je prirojena našim ljudem. Najsi- bo krava dobra ali slaba mlekarica, obe dobita enako množino krme. O kakem priboljšku ni govora. Malo je krajev in gospodarjev, ki bi stalno polagali živini razen sena tudi priboljšek v obliki moč- nih krmil. Posledica tega je, da živino- reja nazaduje.

»Krava pri gobcu molze«, ta zlati rek pozna vsak naš kmet, toda malokdo se ravna po njem. Ni dovolj, da ima vas dobrega plemenskega bika, ki bo prena- šal veliko mlečnost svojega rodu na te- leta. Če hočemo vzgojiti res dobro mleč- no živino, moramo pravilno odrejati te- leta in skrbeti tudi za dobro krmo krav mlekaric. Izgovor: »sem revež, nimam denarja niti za kruh, pa bi kupoval tro- pine za krave«, ne velja. Če hočeš, da ti bo dala krava mnogo mleka, daj ji do- volj in dobre krme. Ko dobiš ob koncu meseca denar za mleko, ki si ga nosil v mlekarjo, žrtvuj en del za oljnate tro- pine. Ne boj se nehvaležnosti od strani krave. Vsak priboljšek na krmi, pa naj bo še tako majhen, bo imel za posledico povečanje množine mleka.

Močno krmilo v jasliah, ti bo pomno- žilo kruh na mizi, o tem bodi prepričan.
inž. Pegan.

Kupujte orehove tropine, najcenejše močno krmilo!

Pošiljajte v »Gospodarski list« male oglase! Na ta način boste najcenejše prodali in kupili vse gospodarske pred- mete.

Čitajte male oglase na zadnji strani!

	Sadjarstvo	
--	------------	--

Sadnemu drevju škodljive žuželke pozimi.

Iz »Ill. Flora« posnel H.

Splošno so sadjarji mnenja, da hude zime vzamejo zalego naših sadnih zaje-dalcev, ki prezimuje v tej ali oni obliki po drevju. Žalibog, da ni tako, kajti si-cer bi bili morali že davno propasti vsi škodljivci naših sadnih vrtov. Izkušnje nam pa izpričujejo, da je tudi po hudih in dolgotrajnih zimah še vedno dovolj golazni, ki zajeda vse nadzemeljske de-le našega sadnega drevja in da se mora-mo na vse kriptlje braniti pred njimi, ako hočemo oteti drevje in njega plo-dove.

Čuditi se moramo, kako trdoživa so ta bitja in kako jih narava na ne-pojmljiv način varuje pred poginom. Le pomislimo, da razne žuželke prebijejo zimo v **jajčecih**, ki so popolnoma neza-varovano prilepljena po vejicah in brst-ju. Edino trda zunanja kožica varuje kal življenja, da ga ne uniči zimski mraz. Zadnji zarod listnih ušic n. pr. kar po-sipa mladike s trdimi, drobnemu smod-niku podobnimi črnimi jajčeci. Kljub najhujšemu zimskemu mrazu se izleže takoj aprila meseca, ko se začne popje razprezati, iz vsakega jajčeca ušica, ki se nemudoma priplazi do prvega brsta, oziroma mladega lističa. Isto, do skraj-nosti neugodno prezimovališče imajo jajčeca zimskega pedica in prstenčarja. Skoro pol leta so izpostavljena vsem neugodnostim zime, pa jim ne škoduje niti dež, niti sneg, niti še tako hud mraz. O tem se lahko prepričamo na lastne oči, ako januarja ali februarja meseca, ko je minulo že več prav hudih zimskih dob, prinesemo v toplo sobo vejico z jajčeci prstenčarja. V nekaj dneh se ožive in iz vsakega zleze prav nežna, ži-vahna gosenci, ki takoj začne iskati, kje bi bilo kaj zelenega.

Nekaj žuželk prezimuje v obliki li-činke. Najbolj navadne so gosenice zlatnice, ki jih najdemo pozimi v pajče-vinastih zapredkih na koncu vejic sad-nega drevja. Komaj 3 milimetre dolge gosenčice prenesejo trajen mraz, naj-sibo tudi čez 20° pod ničlo. Sicer so ne-koliko zavarovane med zapredenimi li-sti. Toda ta odeja jih varuje le pred mokroto in snegom, mraza pa ne zadr-žuje, a kljub temu takoj ožive, ako jih pozimi prinesemo v toplo sobo. Ali ni to uganka? — Prav tako preživi zimo brez škode mala zavijačeva gosenčica (ki dela piškavo sadje), nekoliko zava-rovana v razpokah v lubju. Vse te živali imajo nežno, mehko vodeno truplo, ki v mrazu trdo zmrzne, toda življenje ostane v njem. Buba znanega metulja lastovičarja, ki živi tudi v Sibiriji, pre-nese celo mraz do 40° pod ničlo. Kako je to mogoče si ne moremo razlagati.

Še najbolj čudno pa je, da prežive zimo žuželke, ki prezimujejo **popolno-ma razvite**, kakor n. pr. cvetoder in drugi rilčkarji. Pa tudi mnogi metulji zlezejo iz bub že na jesen ali pozimi, pa jih kljub temu ne vzame zima. V kakem zatišju zmrznejo sicer, a ob lepih dneh, celo sredi zime se otajajo in veselo uži-vajo solnčne žarke (n. pr. pavlinček, ci-tronček i. dr.). Čudno je tudi življenje malega zimskega pedica. Šele oktobra ali celo novembra meseca prileze iz zem-lje in ne meneč se za slano in mraz ju-naško lezejo samice po deblih v vrhove sadnih dreves, kjer v znožju brstov od-lagajo jajčeca.

Kako trdožive, za mraz in druge vrez-menske nezgode neobčutljive so žužel-ke, se večkrat lahko prepričamo v hro-ševih letih. Zgodi se namreč, zlasti v gorskih krajih, da zapade sneg in na-stane hud mraz celo koncem aprila ali začetkom maja meseca, ko se hrošči že trumoma izpreletavajo po drevju. Mi-

slite, da jim kaj škoduje, ako so teden dni v snegu in mrzli mokroti! Kaj še! Ko se vreme ugreje in sneg skopni, pa so zopet »na nogah« čvrsti, zdravi in veseli.

Iz pričujočih vrstic se učimo, da zima ni naša najboljša zaveznica v boju s sadnimi zajedalci in da se ni zanašati na njeno pomoč, najsibo še tako huda. Zato pa si moramo pomagati sami. In baš zima je za zatiranje škodljivcev iz rodu žuželk najprikladnejša, ker jih v

tem letnem času najlaže dosežemo s sredstvi, katerim se ne morejo upirati, tako kakor se upirajo zimi. Zoper **arborin** in **apno** jih narava ni zavarovala.

»Sadjar in vrtnar«.

Zadružna zveza v Gorici ima na prodaj izvleček za pokončevanje drevesnih škodljivcev v zimskih mesecih. Sredstvo je izdelek znane tvrdke Montecatini. Mala doza stane 3 lire, velika 6 lir.

Vinogradništvo in kletarstvo

Lacrima Christi.

Lucifer, pahnjen od Boga iz nebes, se je prekucnil na zemljo. Pri padcu pa se je oprijel za rob raja in ga odtrgal. Ta košček raja je padel na zemljo in sicer v neapeljski zaliv, ki je v resnici še danes radi čarobnega nebesnega svoda in radi bogatih darov narave, podoben raj.

Nekoč je potoval božji Zveličar po našem grešnem svetu in prišel na smehljajoče obrežje neapeljskega zaliva, kjer tvorijo griči, ki obdajajo Vezuv, položno pobočje. Občudoval je te divne kraje in se razžalostil, ker mu je satan pri padcu iz neba ukradel najlepši del raja. V svoji žalosti je začel jokati in glej čudo: kamor so padle njegove božje solze, so vzklike iz zemlje trte, ki so rodile čudovito vino, Kristove solze (lacrimae Christi).

Tako pravi legenda in dodaja še sledečo dogodbo: Neki Nemec je šel gledat Vezuv. Na njegovem pobočju se je ustavil in si naročil znamenitih »Kristovih solz«. Ko je srkal lagodni in opojni nectar, je vzdihnil: O Ti moj dobri Bog, zakaj nisi jokal v Nemčiji! Povem vam še drugo legendo o »božjih solzah«. Pripovedujejo, da se je pred mnogimi stoletji naselil na pol poti do vrha Vezuva puščavnik, da bi tam preživel, kar mu je še preostalo od življenja, v molitvah in postu. Spremljal je kot vodnik na Vezuv turiste, ki so hoteli videti ognjenikovo

žrelo. Da bi jim dal poguma, je ponudil vsakemu izmed njih nekaj vina, ki ga je hranil.

Nekoga dne pride k njemu na obisk tujec. — Bil je sam satan, ki je hotel na vsak način zapeljati ubogega puščavnika v skušnjave in ga opijaniti z vinom, ki je bilo namenjeno za tujce. Že je bil satan na tem, da izvrši svojo zlo namero, ko začne na mah divjati huda nevihta. Bliski švigajo kot velike ognjene kače in grom pretresa zemljo do temeljev. Satan sluti bližino božje moči in se spusti v divji beg. Tako si je rešil puščavnik svojo dušo.

Predstavljajmo si pa njegovo začudenje, ko je malo pozneje pokušal vino. Iz slabe, nepitne kiselice je postalo močno, lagodno in zelo okusno vino. Puščavnik je bil prepričan, da so to naredile Kristove solze, ki jih je točil nad njegovo dušo, ko ga je izkušal satan in je zato krstil vino Lacrimae Christi, Kristove solze.

Naj bo že ena ali druga legenda, ne sicer resnična, ampak recimo zanimiva, gotovo je, da gre širom sveta to vino z mističnim in sugestivnim imenom s prijetnim vonjem, z dobroto in skladnostjo svojih sestavin. Najboljše je na solčnih pobočjih Vezuva, ki so obrnjena proti jugu in vzhodu.

It. Vin. ed Agr.

Rjavenje vina.

Najpogostejša napaka naših vin je rjavenje. Poesbno so ji podvržena vina iz mokrih let, ko grozdje v večji meri gnije. Če vino v odprtem kozarcu ali steklenici v 24 urah spremeni barvo, je podvrženo rjavenju in ni stanovitno. Tako vino je treba ozdraviti. Marsikdo poreče: Nikdar nisem vina »popravljal«, čeprav je v kozarcu porjavelo. V sodu je ostalo vedno dobro in kupec ni bil ž njim nič manj zadovoljen kot z drugim. Lahek je odgovor: Rjavenje vina ni bolezen, ampak napaka. Odpravljanje te napake je zelo enosfavno, lahko izvršijo in brez vsake nevarnosti za vino. Utegne se pa zgoditi (v slabih hramih slučajni niso redki), da se ta napaka spremeni v bolezen, ki nam v kratki dobi naredi iz vina zavrelico. Zato ne odlašajmo z odpravljanjem rjavenja dokler je pomoč lahka.

Kako odpravimo rjavenje vina?

Kdor je zapazil, da mu vino rjavi, naj ga **pretoči** takoj v čist, **dobro zažveplan sod**. Pri pretakanju naj skrbi, da pride vino kar najmanj v stik z zrakom. Če je bilo v majhni meri podvrženo rjavenju, bo to zadostovalo. Za 6 do 8 dni vzamemo zopet kozarec vina in ga pustimo odprtega. Če vnovič porjavi, ali če se je pri pretakanju zakalilo, mu pridemo na vsakih 100 litrov 5 do 10 gramov kalijevega metabisulfitu, ki smo ga raztopili v steklenici vina. S tem sredstvom bomo odpravili tudi močno porjavela vina.

Vino, ki bi imelo po pridnanju metabisulfitu še vedno zarjavelo barvo, moramo čistiti. V to svrhu vzamemo želatino, pri močnejše napadenih vinih, ki so bila motna, pa mleko ali sirnino.

Poljedelstvo in vrtnarstvo

Inž. Pegan:

Gnitje krompirja.

Letos je bilo slabo »krompirjevo« leto. Mnogo moče je sicer naredilo mnogo listov, krompirja pa je bilo sprva zelo malo, ker je bilo malo solnca, ki edino zamore tvoriti škrob. To so nam potrdila tudi vsa poročila, ki smo jih prejeli. Posebno lep je bil na zunaj jugoslovanski krompir, toda v zemlji ni bilo krompirjev. Nekateri gospodarji so nas s skrbjo popraševali, ali ni mogoče seme slabo. Toda vsa stvar se je obrnila, ko se je spremenilo vreme. V mnogih krajih je pozneje krompir nadomestil vse, kar je prej zamudil, v drugih pa vsaj deloma. Povsod pa je bil več ali manj napaden od peronospore (phytophthora infestans), zato so gomolji v shrambah gnili v večji meri kot druga leta. Kjer je peronospora, tam so vedno tudi gnilobne bakterije, ki nadaljujejo svoje škodljivo delo tam,

kjer je končala peronospora. Letošnje mokro leto je bilo torej krivo, da je krompir gnil v toliki meri na njivi in v skladišču.

Gnitje krompirja pospešujemo pa tudi sami z nepravilnim ravnanjem.

V prihodnjem si hočemo ogledati nekaj splošno razširjenih napak, ki nam lahko v veliki meri pospešujejo gnitje krompirja. Vprašajmo se, ali nismo tudi mi zagrešili katero izmed njih in glejmo, da se jih bomo v prihodnje izogibali.

Prva velika napaka, ki se ji marsikje kmet ne more prav lahko izogniti, je prezgodnje izkopavanje krompirja. Tu čaka zelje, tam repa, drugje zopet zelenjava za goriški trg in krompir mora iz zemlje. Ko bi naš kmet vedel, kako kvarno vpliva na zdravje krompirja v shrambi, če je prezgodaj izkopen, bi se skušal na vsak način izogniti tej napaki.

Predčasno izkopen krompir je bolj voden in iz tega razloga v večji meri pod-

vržen gnilobi. Posebno v mokrih letih, ko je bilo listje napadeno od peronospore, kaj rad gnije. V shrambi se izsuši in postane ves grbančast. Izgubi tudi mnogo na svojem dobrem okusu.

Toda še eno izgubo imamo, če koplje mo krompir prezgodaj, namreč izgubo na množini krompirja. Zapomnimo si, da krompir pridobiva na teži tako dolgo, dokler se nahaja na listih ena sama zelena lisa. Vse do tedaj se seli škrob iz listov v gomolje in povečuje težo in vrednost krompirja.

Izjemo v kopanju krompirja lahko naredimo in moramo narediti tedaj, ko je nastopila peronospora v taki meri, da nam je sežgala vse listje, bodisi da ga nismo mogli obvarovati s pravočasnim škropljenjem, ali pa da si nismo sploh znali pomagati. Če nam je peronospora sežgala vse listje in stebela (kot se je na primer letos dogodilo v nekaterih krajih v Gorah, potem z izkopavanjem ne smemo odlašati. Tudi če so krompirji majhni, v zemlji ne bodo ničesar več pridobili, ker so oropani listov, ampak le izgubili, ker bodo začeli rasti in delati majhne krompirčke. Inž. A. Rolet priporoča, poškropiti izkopani krompir na lahno z bordoško mešanico (mešanico modre galice in apna) in jih pustiti na solncu, da se dobro osušijo. S tem se krompir razkuži in zabrani, ali vsaj omeji gnitje v shrambah.

Druga napaka, ki jo dela pogostoma kmet, je ta, da meče izkopani krompir v koše in ga stresa takoj v vreče. Tako ravnanje je nerazumno. Izkopani krompir je vlažen, na njem lepi mokra zemlja in ko pride pod streho, se poti. Vlažna toplota pa je najugodnejša za razvoj gnilobe, ki se v takem krompirju tudi hitro razpase.

Krompir izkopavajmo kolikor mogoče v solčnih dneh in ga pustimo razmetana na njivi, da se osuši. Če se nam ni dovolj osušil prvi dan, ga razložimo še drugi dan pred hišo ali na kakem drugem pripravnem mestu. Dolgo časa pa krompir ne sme biti izpostavljen solncu, sicer začne zeleneti. V njem se razvija *alkaloid solanin*, ki je strupen in škodi ljudem

in živalim. Krompir, ki ima večje množine solanina, takoj spoznamo po njegovem pekočem okusu.

Tretja napaka je ta, da puščajo nekateri gnili krompir na njivi. Z gnilim krompirjem ostanejo na njivi milijarde in milijarde plesnobnih trosov in raznih, gnilobo povzročajočih bakterij, ki nastopajo vedno skupno s krompirjevo plesnijo. Vse te gnilobne glive prezimijo na njivi in čakajo, da pride nanjo zopet krompir, katerega ob ugodnem (vlažnem in toplem) vremenu zopet napadejo. Naravno je, da čim več plesnobnih trosov se nahaja na kakem kraju, tem hitreje se širi plesnoba. Ne puščajmo zato nikdar gnilega krompirja na njivi, ampak pobrime ga, enako kot zdravega, seveda v posebni posodi, popolnoma ločeno od zdravega. Razumljivo je, da ne smemo krompirja nikdar pokrivati s krompirjevim, ki je bila napadena od plesnobe.

Gnojenje s kalijem.

Tri umetna gnojila so, katera uporabljaja naš kmet v večji meri: superfosfat, Tomaževa žlindra in čilski soliter. Prvi dve gnojili skoro izključno za travnike, soliter pa za njive in vrtove. Naš kmet mnogo čita gospodarske liste in razne časopise. Pri tem seveda naleti vedno in vedno na pozive: Kupujte umetna gnojila! Gnojite z umetnimi gnojili! Ko mu je teh pozivov že preveč, se končno odloči, kupi v resnici par kvintalov superfosfata, ki je najcenejši, in hajd ž njim na travnik. Pride pomlad, travniki začenjajo zeleneti. Kmetič hodi vsak teden mimo pogojenih senožeti, ki mu bodo dale letos dvojni pridelek. Z očmi meri travico, koliko je že višja od sosedove, ki ni kupil umetnega gnoja. Pozna se, pozna, toda do zdeva se mu pa le, da pridelek ne bo tako velik kot je pričakoval. In res! Pride košnja in mu to njegovo bojazen potrди. Več trave kot lani je bilo, to je resnica, tako hudih dobičkov pa umetna gnojila le ne dajo, kot kričijo venomer in na vsa usta vsi strokovni in nestro-

kovni listi. Njegova vera v umetna gnojila je precej omajana. Bog ve, ali bo prihodnje leto še kupil »prah«, ki da zelo mnogo sitnosti in malo dobička.

Dragi moj kmetič! Tehtni so Tvoji ugovori, na travi sami lahko pokažeš, da nisi imel dovolj uspeha, vendar pa dvomim, ali so pravilni. Poglejva!

Učenjaki pravijo, da potrebuje vsaka rastlina — torej tudi trava — za svoj popoln razvoj fosfor, kalij in dušik. Razen tega mora imeti zemlja dovolj apna in nekaterih drugih, manj važnih snovi. V prvi vrsti pridejo torej v poštev fosfor, kalij in dušik.

S tem, da kupiš superfosfat ali kot mu ti praviš beli prah, daš rastlini fosforja. Mesto superfosfata lahko vzameš za težki svet tudi žlindro ali kot jo ti imenuješ črni prah. Ostaneta nam še kalij in dušik. O dušiku je bilo do zadnjega časa razširjeno mnenje, da je za gnojenje travnikov predrag. Sicer so neštete poizkusi to mnenje ovrgli, vendar ti dušikova umetna gnojila odpustim. Če imaš dovolj gnojnice, polij jo po travniku in rešil boš tudi vprašanje dušika na najcenejši način. Toda še ena stvar nam manjka, to je kalij. Z gnojnico si prinesel sicer na travnik tudi nekaj kalija, vendar premalo. Poglejva, kaj pravijo poizkusi o njem!

V zemlji, ki ima dovolj kalija bi morale rastline uspevati brez kalijevega gnojenja. Agronom Ville pa je z mnogimi poizkusi ugotovil, da temu ni vedno tako. V mnogih na kaliju bogatih zemljah ni mogel z najboljšim gnojenjem (brez kalija seveda) doseči več kot 15 q žita po hektarju. Prihodnje leto je zopet pognojil isto zemljo s fosforjem in dušikom in pridal še 150 kg kalijeve soli po hektarju. Uspeh je bil presenetljiv: kjer je bilo prej 13 do 15 q žita, ga je zrastle sedaj 20—25 q. To je en poizkus enega strokovnjaka, navedli bi lahko poizkuse Vacherot-a, Benot-a, Taragat-a in tisoč drugih. Vsi pa nam pravijo eno, namreč da je za dosego velikih pridelkov potrebna zadostna množina vseh redilnih snovi, fosforja, kalija in dušika. Če

manjka le ena izmed njih, ni nič pomagano, če damo ostali dve v še tako veliki meri. Drugič pa nam pravijo ti poizkusi, da ni dovolj, če ima kaka zemlja vseh redilnih snovi v zadostni meri, mora jih imeti tudi v taki obliki, da jih rastlina tekom svojega kratkega življenja lahko izrabi. Le na ta način si lahko razlagamo, da zemlja, ki je bila sicer bogata na kaliju, ni dala zadovoljivih pridelkov, dokler ni bila pognojena s kalijem. Tudi tvojim senožetim, dragi moj kmet, je primanjkovalo kalija, zato uspeh s superfosfatom ni bil tak, kot bi bil sicer. Niso vse zemlje v enaki meri potrebne kalija, gotovo pa jih bo malo takih, ki bi kalijevega gnojenja ne potrebovale. Predvsem potrebuje kalija peščen svet in pa močvirni travniki ob vodi. V mokri in težki dolinski zemlji, ki ima malo apna, zelo dobro deluje lesni pepel, ki vsebuje precej apna. Hranimo ga zato in trosimo ga po dolinah. Pepel nam seveda ne bo zadostoval za pognojitev vseh travnikov, zato moramo kupiti kalija v obliki kalijeve soli in ga potrositi skupno s superfosfatom. Poizkusimo enkrat, mnogo nas itak ne bo stalo: 1½ do 3 kg kalija zadostuje na 100 m². Posebno dobro se bo poznalo kalijevo gnojenje (združeno s superfosfatom) na peščeni zemlji. Slabe trave in razen škodljiv plevel bo izginil neverjetno hitro, dobre trave se bodo obrastle in ruša se bo zgostila. Škodljivi mah, ki se je prej šopiril po travniku se bo popolnoma izgubil če pred gnojenjem travnik pobranamo ali postrgamo z grabljami. Travnik bo ves drugi in ne bo nudil več one žalostne slike, kot jo nudijo večinoma vsi naši travniki v peščinem svetu.

G.

Gnojenje cvetic.

Zadržna zveza v Gorici ima v zalogi posebno gnojilo za cvetlice, ki se dobi v ličnih, malih dozah. Cena tega gnojila je zelo nizka. Za manjše število cvetic zadostuje na leto ena doza gnojila, ki stane samo 5 lir.

Splošno gospodarstvo

D. Doktorič:

Mlekarne in davki.

Mnogo šuma je nastalo lansko leto pri mlekarnah, ko so začele davkarije pritiskati nanje. Davčni agenti so zahtevali napovedi za odmero davkov, voditelji mlekarn pa niso hoteli slišati o davkih. Agenti so potem davčno podlago odmerili po svoje. Ker so bile zelo redke mlekarne, ki so imele knjigovodstvo tako urejeno, da so mogle davkariji z jasnostjo dokazati svoj dejanski gospodarski položaj, davčni agenti sploh niso hoteli slišati o bilancah, ki jim niso zaupali. Proti odmeri so nekatere mlekarne po nasvetu goriške Zadrugne zveze vložile rekurz, ki je bil te dni razsojen pred Deželno komisijo za neposredne davke v Vidmu na ta način, da se bodo davki odmerili mlekarnam na podlagi predloženih računskih zaključkov.

Proti običaju, ki so ga hoteli vpeljati davčni agenti, da bi namreč davek odmerjali na podlagi v mlekarni predelane mлека, ne glede na razne stroške, pomeni ta odločba velik uspeh za zadruge.

Opozarjati pa moramo tu voditelje zadrug, da ta razsodba predpostavlja pri zadrugah redno in strokovno knjigovodstvo, brez katerega ni mogoče sestaviti pravih računskih zaključkov. Način mesečnih obračunov, kot ga imajo pri večini mlekarn, ni zadosten in ga je treba nadomestiti ali izpopolniti z načinom, ki odgovarja potrebam današnjega časa. Strah pred to novotarijo je prazen, nekoliko več reda gotovo nikjer ne škoduje. Ko bodo voditelji naših mlekarn spoznali prednosti takega modernega knjigovodstva, se bodo sami sebi čudili, da so se ga bali. In navsezadnje je vsa stvar tako silno preprosta, da jo mora v par tednih raz-

umeti docela vsak, kdor ima količkaj zanimanja za napredek našega gospodarstva.

Ali bi ne kazalo, da priredimo letos zopet kak tečaj za mlekarne kakor lani v Cerknem?

Mrtva roka in zadruga.

V zadnjem času so nekateri agenti pristojbinskih uradov (Ufficio registro) vznemirjali naše zadruga radi napovedi za odmero pristojbine mrtve roke (tassa di mano morta). Že v prejšnji številki našega lista smo pojasnili zadrugam, da nimajo s to pristojbino prav nič opraviti. Ker je pa neki agent le naprej vsiljeval svoje mnenje, smo se obrnili do predstojnika deželnega pristojbinskega urada radi pojasnil. Potrdil je naše stališče, da zadruga kot trgovska združba niso podvržene tej pristojbini. Sicer je zakon sam na sebi dovolj jasen. D.

Novi trgovski zakon.

Podrobno dovoljenje za trgovanje.

V uradnem listu od 29. decembra 1926. je bil objavljen zakonski odlok št. 2174 od 16. decembra 1926., s katerim je vezano prodajanje blaga na drobno in debelo na posebno dovoljenje od strani občine.

Pri vsaki občini se bo v ta namen ustanovila posebna komisija, ki bo sestavljena iz podeštata, dveh zastopnikov strokovne zveze trgovcev in dveh zastopnikov strokovnih zvez delavcev, duševnih ali telesnih.

Kdor hoče dobiti to dovoljenje, mora vložiti pri občini prošnjo na kolekovanem papirju za 5 lir.

Osebe ali ustanove, ki že izvršujejo trgovino, morajo v svrhu pridobitve omenjenega dovoljenja plačati pri pristojni intendanci kavcijo od 500 do 5000 lir, ki se odmeri po velikosti dohodninskega davka (ricchezza mobile).

Kdor hoče šele začeti z izvrševanjem obrti, plača zaenkrat 500 lir kavcije, ki se mu pozneje spremeni v sorazmerju z dohodki.

Mesto gotovine lahko predloži prosilec finančni intendantci odgovarjajoče število izkaznic liktorskega posojila, ki se računajo po nominalni vrednosti in od katerih mu tečejo obresti.

Opozarjamo na ministrski dekret od 31. decembra 1926., objavljen v uradnem listu od istega dne, ki določa v členu 9., da poteče rok za polog kavcije z 31. januarjem 1927.

Zakonski odlok obsega tudi natančnej-

še določbe glede podeljevanja in odvzemanja dovoljenj, glede fakultativne uvedbe enotnih prodajnih cen od strani občine, glede izobešenja prodajnih cen v nadrobni prodaji na vidnem mestu itd.

Naše zadruga naj takoj poskrbe, da se prilagodijo tem novim odredbam.

Kje ste možje?

Neka zavedna Slovenka je pridobila 33 novih naročnikov za »Gospodarski list« in obenem z naročilom poravnala tudi vso naročnino. Kje ste možje in fantje — gospodarji?

Zadružništvo

D. Doktorič.

Vprašanje denarja in naše zadruga.

Razne države so to vprašanje že kolkortoliko uredile. Te ureditve so bile še vselej združene z velikanskimi žrtvami od strani prebivalstva. V naši državi je sedaj to vprašanje na dnevnem redu in prav je, da se tudi mi z njim bavimo.

Od leta 1914 do 1918 smo preživeli čase, ko je bilo vedno več avstrijskega papirnatega denarja. To je bila doba »inflacije«. Denarja je bilo kot peska, draginja pa tudi vedno večja. Kdor je imel kake dolgove izpred vojne, jih je z lahkoto poplačal. Inflacija je bila pri nas ustavljena s polomom Avstrije, ko je Italija zasedla naše kraje in odtegnila ves avstrijski denar prometu pod pogoji, ki so bili za naše prebivalstvo izredno ugodni. To uvidimo takoj, če primerjamo izmeno pri nas z izmeno v Jugoslaviji, kjer je dala država po 1 dinar za 4 krone, medtem ko smo tu dobili za vsako krono 60 italijanskih stotink. A žal se je za nas tu v Italiji nadaljevala inflacija, ker so se tudi v državah zmagalkah pojavile posledice vojne. Ppirnatih lir je bilo tudi vedno več, gospodarstvo države je trpelo, dokler se državniki niso odločili, da upora-

bijo radikalna sredstva, da se propadanje lire ustavi.

Med raznimi ukrepi, ki jih je sedanja vlada z odločno vztrajnostjo uveljavila, sta najvažnejša že v drugih člankih omenjena omejitve obtoka papirnatega denarja in podpisovanje liktorskega posojila, ki se še nadaljuje. Od odziva prebivalstva pri tem podpisovanju in od uspeha te akcije je v veliki meri odvisen uspeh ukrepov vlade za izboljšanje državnega gospodarstva in seveda tudi lirske vrednote.

Če vlada doseže svoj namen, kar moramo pričakovati z vso gotovostjo iz pričil, ki prihajajo iz vseh krajev države, se bo morala dvigniti vrednost lire in državni finančniki bodo morali poskrbeti, da se bo ta vrednost ustalila na taki višini, ki bo odgovaljala koristim narodnega gospodarstva.

Padanje cen bi morala biti naravna posledica te nameravane »deflacije«. Če bi se deflacija izvršila prenašlo, bi imela lahko nevarne posledice za posamezna gospodarska podjetja in trpela bi tudi skupnost.

Računati moramo na vsak način na deflacijo in vsi moramo biti na njo pripravljeni. Pojavili se bodo znaki nasprotni

pojavit, katerim smo bili privajeni v dobi inflacije. Kdor je danes prisiljen najeti kako večjo posojilo, se izpostavlja nevarnosti, da ga bo mnogo težje povrniti. Številka, ki izraža vrednost posojila bo sicer ista, a resnična vrednost denarja bo morda mnogo višja, isti znesek denarja, ki ga danes z lahkoto zaslužimo, nas bo stal morda mnogo več žrtev in truda. Kdor trguje z blagom, mora paziti, da se preveč ne založi z njim, ker bi se izpostavil nevarnosti, da cene isti vrsti padejo, predno se ga more še pravočasno odkrižati.

Priporočamo zato vsem voditeljem naših zadrug, da upoštevajo nastali položaj in se mu z vso previdnostjo skušajo prilagoditi, da ne bodo morda radi njih nepoznanja razmer trpele naše zadrug. Posojilnice naj natančno pregledajo vsa posojila, ali so v vsakem slučaju dovolj krita. Pomislijo naj pri tem, da bo deflacija zelo vplivala tudi na vrednost kmetijskega premoženja. Njih moralna dolžnost je, da svoje dolžnike opozorijo na posledice deflacije in vsled tega morajo z vsemi sredstvi vplivati nanje, da skušajo čim več dolgovi vračati, ker jim bo to vračanje v bodoče čedalje težje. Največ previdnosti je treba konsumnim zadrugam, ki so vse odvisne od tujega kapitala. Naj dobro premislijo, kako se bodo mogle odkrižati v slučaju deflacije svojih dolgovi! Pozornosti je treba sedaj še več kot kdaj tudi pri nakupovanju blaga. Morda bi prav nič ne škodilo zmanjšanje zaloge na tako množino blaga, kolikor jo obratovanje res nujno zahteva, tako bi mogle zadrug še o pravem času povrniti tudi nekaj izposojenega denarja.

Nekaj nasvetov novim zadrugam.

1. Zadruga, ustanovljena brez upoštevanja zakonskih določb, ki ni registrirana pri pristojni sodnji, sploh ne služi imena zadrug. Delovanje take »zadrug« pride prej ali slej v nasprotje z obstoječimi zakoni, kar ne ostane brez slabih posledic za njene člane.

2. Vsaka zadruga mora voditi predpi-

sane knjige, pravilno kolekovanje, da jih lahko pokaže na zahtevo oblasti vedno in brez strahu pred kaznijo. Izgovor: »Ne vemo, katere knjige zahteva zakon in kako naj jih pravilno kolekujemo«, ne velja. Zakon zahteva, da zadruga vodi knjige in ne pridejo v nasprotje z zakonom samo zadrug, ki ne vodijo pravilno kolekovanjih knjig, ampak tudi tiste, ki knjig sploh ne vodijo. Še en izgovor imajo nekateri: »Če bomo vodili knjige, nam bo davčna oblast predpisala visoke davke.« Tem odgovorjamo: »Če boste knjige pravilno vodili, Vam bo naložila davčna oblast tak davki, ki bo odgovarjal Vašim razmeram, če pa knjig sploh nimate in ne veste, kaj so računski zaključki, Vam bo naložila davčna oblast toliko davka, kolikor bo hotela; premalo gotovo ne, prej preveč.

Pravilno kolekovanje knjige za vse vrste zadrug ima vedno v zalogi Z. Z. v Gorici.

3. Naše manjše zadrug po večini nimajo v načelnstvu nobene osebe, ki bi obvladala italijanski jezik. Nekateri izmed njih imajo to slabo navado, da vsa italijanska pisma, ki jih ne razumejo, odložijo v kot, tudi če so od oblasti. S tem si povzročijo mnogokrat občutno škodo. Dobijo na primer od davkarije avizo glede odmere davka (Avviso d'accertamento), vidijo, da so napisane številke prevelike, pomagati pa si ne znajo, zato avizo enostavno odložijo in tako zamudijo rok 20. dni, ki je določen za rekurz proti odmeri davkov. Ali bi ne bilo pametnejše, poslati avizo takoj Zadrugi ni zvezi v Gorici in jo prositi pojasnil?

4. Pri sklicanju občnega zbora mora paziti zadruga na tozadevne določbe v pravilih. Ne zadostuje na primer, obvestiti člane v petek in soboto po kaki osebi, da bo v nedeljo občni zbor, če določujejo pravila, da mora biti javljen 8 dni poprej z razglasom v zadrugi prostori. Občni zbor, ki ni bil pravilno sklican, ni veljaven, vsi sklepi takega občnega zbora so nepravilni. Zgodil se je na primer slučaj, da načelnstvo ni ho-

telo sklicati občnega zbora, čeprav bi se morale po pravilih vršiti volitve novega načelstva. Člani so sklicali občni zbor na svojo pest in izvolili novo načelstvo. Razume se, da občni zbor ni bil veljaven in tudi volitve novega načelstva ne. Člani so bili dolžni iskati poti, ki bi staro načelstvo prisilila, da skliče občni zbor, ne pa zadeve urediti kar svojevóljno. Kam privedejo take nepravilnosti, nam bo takoj jasno, če pomislimo, da pred oblastjo odgovarja še vedno staro načelstvo, medtem ko vodijo za drugo drugi ljudje, ki do tega nimajo pravice.

5. Vsako spremembo pravil, sprejeto na občnem zboru in vsakega novoizvoljenega člana načelstva je treba takoj prijaviti. Če tega ne upoštevamo, se lahko zgodi, da je pred sodnijo še vedno veljavno staro načelstvo, od katerega se je mogoče kak član preselil, drugi umrl, tretji izstopil iz zadruga itd.

6. Članstvo zadruga mora biti v redu. Vsak član mora 1. podpisati pravilno izpolnjeno pristopnico, 2. plačati za družni delež, 3. biti sprejet za člana na seji načelstva, kar mora biti iz dotične

ga sejnega zapisnika razvidno. Kjer niso vse tri zahteve natančno izpolnjene, članstvo ni v redu.

Po občnem zboru

morajo zadruga poslati:

a) *Zadružni zvezi*: Zapisnik občnega zbora in računski zaključek;

b) *Prefekturi*: Dva računski zaključka; ključka;

c) *Sodniji*: Predlog o vpisu novih članov načelstva in o spremembi pravil, ako je občni zbor o tem sklepal;

č) *Davkariji*: Računski zaključek.

Članice Zadr. zveze naj pošljejo Zvezi po občnem zboru natančen zapisnik, v katerem so zapisani vsi sklepi in vse spremembe, ki jih je sprejel občni zbor. Za pravilno prijavo poskrbi potem Zadr. družna zveza sama, če jo zadruga prošijo, naj to uredi.

Uporabljajte v ta namen dvojezične tiskovine računskih zaključkov, ki jih je založila naša Zadr. družna zveza.

Čebelarstvo

P. Angelus:

Čebelna družina.

V panju bivajo od maja do oktobra meseca in tudi že v aprilu ter še v novembru tri vrste živali, ki so združene v celoten organizem in druga od druge odvisne: matice, troti in čebele. Matica živi najdalje 3 do 4 leta; troti žive v družini, v kateri je vse v redu, od aprila do oktobra meseca; čebela živi le kratek čas. Tiste čebele, ki so se izvalile jeseni, prezimijo in ostanejo morebiti do konca aprila meseca, ob dobri paši pa žive komaj šest tednov.

Čebelna družina je torej neka naselbina, neko skupno življenje samostojnih

organizmov, ki so drug od drugega odvisni tako, da drug brez drugega ne more obstati.

Matica.

Srce panja je matica. Brez matice ni čebelne družine. Napačno pa bi bilo misliti, da matica kraljuje ali vlada v panju, da ona vodi vse delo, da ona kakor kak vojskovodja ukazuje čebelam in jih vodi. Ne, matica ni kraljica, da bi vladala. Ona nima v panju nič oblasti in tudi ne zahteva pokorščine od čebel. Čebelna družina v njej ne gleda svoje vladarice, marveč svojo mater, ki ji je narava dala zmožnost, da nese jajčeca. Zato bi jo bolj pravilno smeli imenovati stroj za nesenje jajčec. Ker je pa ona mati vse če-

belne družine, ker od nje zavisi sreča in obstoj panja, tako da lahko reče: »Država to sem jaz,« uživa v družini ljubezen matere in čast kraljice. Matica ne opravlja zunaj panja nikakega dela; ne izletava, da bi si iskala hrane, saj za to tudi nima primernih organov. Kar potrebuje hrane, ji nudijo čebele najobilneje in najboljše. Dobra matica potrebuje dobre, že prebavljene hrane, mnogo zlasti, kadar leže. To delo, nesenje jajčec, opravlja skoraj devet mesecev. Proti koncu januarja ali v začetku februarja meseca že prične zalegati in leže do oktobra meseca, nekatere tudi dalje, zlasti ako je vreme ugodno ali pa, če čebelar pridno pita. Ako pomislimo, da takrat, ko je razvoj panja na vrhuncu, t. j. v aprilu in maju mesecu, dobra matica vsak dan zleže dva tisoč ali še več jajčec in je skupna teža teh jajčec mnogo večja nego teža telesa matice, si lahko mislimo, da ta čas potrebuje tudi mnogo dobre hrane. Mlade čebele spremljajo matico pri njenem delu in jo pridno pitajo.

Na tem, kako matica zalega, spoznamo, ali je dobra in rodovitna. Ako je zalega strnjena, da je sat z zalego tako rekoč zalit, pravimo, da je kakor salo, je to znamenje, da je matica dobra. Najdemo pa včasih matico, ki je bolj površna in ne leže brez presledkov, temveč izpusti tu pa tam kako celico, toda je vendarle dobra in rodovitna, ker s pridnostjo namdomesti, kar je s površnostjo grešila. Matica je najbolj rodovitna v prvih dveh letih, zato mnogi čebelarji ne trpe nad dve leti stare matice. Vendar so pa tudi nekatere triletne matice še zelo dobre in rodovitne.

Matica je krotka in pohlevna živalica. Brez skrbi jo lahko vzameš v roko, jo pregleduješ, nič žalega ti ne bo storila. Stari čebelarji so mislili, da matica sploh nima žela. Toda želo ima in strup tudi, le narava ji brani, da ne rabi žela, kakor da bi se zavedala, da bi bilo v nevarnosti njeno in vse družine življenje, če bi želo rabila. Ako pa ona naleti v svojem panju na kako drugo matico, ki se je morebiti pri prašenju zmotila in zašla vanj, jo z

veliko silo napade in jo piči, ako le more.

Dokler je matica dobra in rodovitna, jo imajo čebele rade in jo pitajo. Ako pa se preveč postara, ako ne more več izvrševati svojega dela, ako je pohabljena, se ljubezen čebel hitro ohladi: obso dijo jo na smrt in jo kratkomalo pahnejo iz panja. Ako čebelar o pravem času ne poseže vmes in jim da kako rezervno matico, si čebele same izpodrede novo, pravimo, da preležejo. Nastavijo matičnike, navadno dva ali pa tudi enega samega. Včasih puste staro matico pri življenju toliko časa, da se mlada izgodi in oprashi. Zato se zgodi, da najdemo včasih dve matici v enem panju. Preleganje je za čebelarstvo velikega pomena. Priporočajo, da od takih družin vzrejamo matice in take panje puščamo za pleme.

Umen čebelar skrbi, da ima vedno le dobre, mlade matice.

Čebele.

Narava je čebele obdarila z najlepšimi darovi. Opremila jih je s krasnim in zelo primernim orodjem in jim vcepila veselje do dela, za zalego pa najnežnejše čuvstvo ljubezni in skrbi. Za zalego se zelo trudijo, jo negujejo, pitajo in grejejo z neumorno vztrajnostjo in s čudovito požrtvovalnostjo. Med in obnožino nabirajo in se trudijo od zore do mraka, da zalega ne trpi lakote. Ne zabijo pa tudi ne matice ne trotov.

Razvoj in obstanek čebelarke družine ni mogoč brez dobro urejenega nagonškega življenja. Nosilke in gojilke teh nagonov pa so čebele. Življenje v panju je kaj lepo urejeno, delo pa razdeljeno. To najlepše opazujemo v zgodnji pomladi. En del čebel čisti satje, druge čistijo dno panja, tretje iznašajo mrtvece, četrte stražijo pri žrelu, pete donašajo vodo, šeste obnožino, druge zopet opravljajo delo dojilk in pitajo ter grejejo zalego itd. Vse čebele pa niso za vsako delo, temveč je delo odvisno od starosti in kakor se razvijajo razni organi, razne žleze, n. pr. žleze za topenje voska. Ta razdelitev dela se ravna po razvoju če-

belnih nagonov. Tako razločujemo nagon za množitev, rojenje, stavbo satja, nabiranje in donos medu itd. Umen čebelar drži te nagone v pravih mejah ter jih ali podpira ali pa omejuje. Seveda se mora pri tem ravnati po paši in vremenu. Pravilo je, da pri čebelarstvu ne smemo nobenega nagona zadušiti, temveč nudimo čebelam priliko, da zadoščajo svojim nagonom. Ne bi bilo prav, ako bi čebelam ne dali prilike, da stavijo satje. Mnogi čebelarji so tudi mnenja, da ni prav, ako naravno rojenje preveč zatiramo.

Čebelar naj torej podpira in urejuje čebelne nagone, pri tem naj se pa ravna po paši in vremenu. Ako pa narava sama ne nudi čebelam dovolj hrane in toplote, mora čebelar za to poskrbeti s tem, da gnezdo v panju zoži, panj bolj opazi in pridno pita. Kadar pa dobe čebele vsega dovolj, naj čebelar to pravočasno izkoristi. Razširi naj jim gnezdo (v A.Ž. panju prestavi), jih pelje v pašo, kadar je čas, pa pridno trca, predvsem pa naj skrbi, da bo v panju vedno dosti čebel. To pa ni odvisno samo od dobre pašne, marveč tudi od dobrih matic. Čebelar mora čebele ohraniti pri dobri volji, dobre volje pa so, ako se zavedajo, da je panj s hrano dobro poskrbljen. Zato naj čebelar ne skopari in naj nikar ne pusti, da bi stradale. Stradež jim vzame ves pogum.

Čebele imajo torej v panju glavno besedo. Res je sicer matica za družino neobhodno potrebna, toda res je, da so tudi troti potrebni, ker brez njih bi imeli same trotovke. Čudno se slišijo te besede: brez trotov bi imeli same trotovke. Vendar vsak čebelar ve, da je tako. Ako se matica ne opravi, leže same trote, ako pa ni matice v panju in si morajo čebele izmed sebe izvoliti matico, leže ta »matica« same trote. Taka čebelna družina s čebelo trotovko pa je obsojena v smrt. Vse to je res. Matica in troti so potrebni, vendar je tudi resnično, da imajo čebele prvo besedo v panju, ker le one določajo delo, le one so nosilke in gojilke čebelnih nagonov.

Čebele silijo matico k zaleganju, čebele krote trote. Ako matica malo zalega, dobi malo hrane, ako je pa marljiva, dobiva hrane obilno. Čebele povečavajo gnezdo po potrebi, ako nastane toplo vreme in se odpre paša; čebele odženejo trote, kadar jih več ne potrebujejo ali ako nastane slabo vreme in preneha pašna, da, celo matico zavržejo čebele in si vzgoje mlado, ako jim stara ni všeč.

Troti.

Troti so »gospodje« in niso na dobrem glasu. Trot je prišel celo v ljudsko pri-slovico, in če hočemo koga, ki nič ne dela in se pase od žuljev drugih, prav po domače ošteti, pravimo: »Ti trot ti!« Torej trot je nekak zajedalec, požeruh, ki nič ne dela, uživa pa najboljšo hrano, gre okrog poldneva, ko solnce prav toplo greje, na izprehod in se kmalu vrne, počiva in jé. Ubogi trot! Če si res tak požeruh in lenuh, imajo tisti čebelarji prav, ki te tako preganjajo in tvojo zalego izrezavajo ali pa obglavljajo. Ali pa je trot res vreden, da ga preganjamo in sovražimo kot škodljivca? Ali res nima nobenega opravila in pomena v panju? Ali je samo zato na svetu, da opravi matico in jo založi za vse njeno življenje s toliko množino semena, da more izleči na sto tisoče jajčec? Gotovo je prašenje matice glavni namen in naloga trota, pa to je tako važno in potrebno, da bi brez tega čebelna družina ne obstala. Trot je potreben, kakor je potrebna matica in so potrebne čebele. Pa poreče kdo: Za praho je treba samo enega trota, čemu pa po več sto do tisoč trotov? Tudi to veliko število trotov v panju ni brez pomena in čeprav ne poznamo vseh skrivnosti čebelnega življenja, smemo vendar le reči, da deluje narava smotrno tudi pri trotih.

Gotovo je že marsikateri čebelar opazoval mlado matico, ko je šla na praho. Najprej se prikaže na bradi več čebelic, ki živahno izletavajo in se praše: nato začno prihajati iz panja troti, ki jih je čimdalje več. Z nizkim glasom vabijo še druge tovariše iz sosednih panjev. Sled-

njič se prikaže še nevesta, mlada matica, ki se v lepih kolobarjih izpreletava pred panjem in se kmalu izgubi v zraku. Troti jo kmalu zaslede, ker imajo silno dober vid, in šinejo za njo. Hitrejšemu in spretnejšemu se posreči, da oprashi matico, zato pa mora dati svoje življe nje. Matica je preveč dragocena živalica v panju, ki se ob težavnih okoliščinah praši. Zato je modri Stvarnik poskrbel, da jo pri njenem ženitovanjskem izletu spremlja cel trop trotov, da se lažje oprashi. To je menda poglavitni vzrok, da je toliko trotov v panju.

V 6. številu lanskega »Slov. Čebelarja« je bilo priobčeno mnenje čebelarja Trojana, ki pravi, da troti pripravljajo hranilni sok za žerke v matičnikih, ki je tako zelo potreben za vzrejo matice. Sklepa pa, da kdor vzame čebelam možnost, da si poljubno izpodrede trote, jim krati veselje do življenja, zavira panj v razvoju in škoduje sebi, ker pride od takih panjev manj medu.

Vsekakor je trot prav potrebna stvar v panju. Previden čebelar pa ne pusti, da bi mu matica zalegla kar cele sate s troti. V A.Ž. panju se ni bati, da bi bilo preveč trotovine, zlasti ako uporablja mo cele satnice. Dobro pa je, da v kakem satu blizu gnezda pustimo za dobro dlan praznega prostora, da napravijo čebele tamkaj trotje celice.

Čebelna družina je v resnici lepo urejen organizem in se moramo pri čebelarstvu tudi na to ozirati.

Prepovedan uvoz čebel.

Uradni list je priobčil odlok ministrstva za narodno gospodarstvo, s katerim je prepovedan uvoz živih čebel iz inozemstva v Italijo, pa najsibo način (oblika), s katerim so čebele predložene za uvoz, kakršenkoli. Z drugimi besedami: uvoz živih čebel je prepovedan pod vsakim pogojem.

Tržni pregled

Žito: Žitni trg v decembru ni prinesel velikih sprememb. Enkrat so se cene malo dvignile, drugič so zopet nekoliko padle, v splošnem pa so ostale iste kot prejšnji mesec. Le inozemska pšenica je v primeri z domačo padla v ceni. Inozemska koruza je tudi padla in je pričakovati, da bo šla še navzdol, zato se z njo nihče noče zalagati.

Na našem trgu se že dobi dobra, dovolj suha jugoslovanska koruza.

Začetkom januarja je zaznamovala mlanska borza pri odjemu celih vagonov franko postaja sledeče cene:

pšenica domača	190—200
pšenica inozemska	185—197
koruza domača	95—105
koruza inozemska	93—98
oves domači	126—130
oves inozemski	119—123
rž domača	138—140
ječmen domači	145—150

Cena enotne moke je bila prejšnji mesec Lit. 241—242, ta mesec zaznamuje Milan nekoliko nižjo ceno in sicer Lit. 237—241.

Živina: V decembru je bilo radi praznikov večje povpraševanje po klavni živini kot sicer in so mesarji ponujali tudi nekoliko višje cene. Za vprežno živino je težko dobiti kupca in le slučaj je, če jo kdo dobro proda. Enako težko je prodati kravo ali junico. Kupca najdejo kmalu le dobre krave s teleti. Vsled velikega padca cen so bile zelo prizadete naše Gore, ki prodajajo v Trst teleta. Tudi nekateri prekupci, ki niso pravočasno zvedeli za padec cen, so utrpeli precej izgube na teletih. Koliko živinorejcev je prisiljenih, prodati sedaj živino, ki so jo kupili pred enim letom za višjo ceno in jo celo leto zastonj krmili.

Če ima kdo veliko izgubo z živino, jo imajo gotovo prašičjerejci. Mlade pra-

šičke so morali drago plačati, krma je bila do zadnjega časa, dokler se ni začela lira dvigati, tudi zelo draga in razen tega tvorijo znatno breme še davek in takse. Ubogi kmet ne dobi za prašiča niti toliko, kolikor ga stane, brez ozira na njegovo delo, ki ga je imel celo leto z življajo.

Krma: Začelo je precej živahno povpraševanje po senu, ki je spravilo cene nekoliko navzgor. Če bi ne bilo pomanjkanje denarja tako veliko kot je, bi rastle cene še naprej. Visoka cena sena in velika potreba denarja, premoti marsikaterega živinorejca, da proda svojo kravico pod ceno, ker potem lahko proda tudi drago seno. Živinoreja seveda vsled tega zelo trpi. Za 100 kg neprešanega sena plačujejo kupci od 35—45 lir in še več; v goriški okolici več, v oddaljenih krajih manj.

Otrobi in tropine imajo iste cene kot prejšnji mesec.

Vino: Kakor povsod, tako se čuti veliko pomanjkanje denarja tudi tukaj. Ljudje so prisiljeni, prodati svoj pridelek in ga prodajo kot pač morejo. Cene letošnjega vina so zato zelo različne. Dolnje vipavsko in briško vino gre kotlikor toliko iz kleti, gornje vipavsko v majhni meri. Cena gornje vipavskega je od 215—230 lir, slišimo pa tudi o 205 in celo o 200 lirah. Kdor ima šibkejše vino in slabo klet ga pač mora prodati, posebnost, če je potreben denarja. Dolnje vip-

pavsko in briško vino ima ceno od 240 do 300 lir.

Mleko in mlečni izdelki: V zadnjem času se opaža po celi naši deželi veliko zanimanje za oddajo svežega mleka v Trst. Iz Vipavske doline je začela dobavljati v Trst sveže mleko letos ustanovljena mlekarska zadruga v Šempasu. V Gornje vipavski dolini se pripravlja ustanovitev nove mlekarske zadruge v Branici, za Branico in sosednje vasi. Tudi iz Sv. Lucije že gre sveže mleko v Trst. Potrebno bi bilo, da se čim prej oživetvori centralna mlekarna v Trstu. Ustanovitev podeželskih mlekarn in zbirališč mleka bi sledila centralni mlekarni avtomatično in brez velikih težkoč.

Prazniki so minuli, to dobro občuti trgovina z maslom. Sir bi se vnovčil lažje, toda prihaja na trg le v pičlih množinah, ker le majhno število mlekarn izdeluje sir. Nekatere nimajo pripravnih prostorov, da bi ga izdelovale (po večini so prostori premrzli), druge se bojijo, ker imajo slabe izkušnje s pokvarjenim sirom in tako dela večina mlekarn maslo, kar seveda tlači cene navzdol in povzroča zaostajanje blaga.

Umetna gnojila: Sem in tja se oglasi še kak zakasneli naročnik za tomaževo žlindro, toda le poredkoma. Za superfosfat pa je vedno več odjemalcev. Žalibog se je cena superfosfata dvignila za 1.20 lir pri stotu. Kdor si ga ni nabavil do konca leta, ga bo moral sedaj dražje plačati. Uporaba kalijeve soli se je začela večati.

Vprašanja in odgovori

Pod tem naslovom bo odgovarjal Gospodarski list na vsa gospodarska vprašanja članov, ki se podpišejo s polnim imenom in naslovom. Opozarjamo ponovno vse člane, naj se vedno podpišejo in naj napišejo tudi svoj naslov. Na vprašanja brez podpisa in naslova ne bomo odgovarjali. Uredništvo.

Vprašanje št. 1: Imam navado, pokrmiti kisló zelje, ki mi preostane, prašičem. Do letos nisem nikdar opazil kakih slabih posledic, pred kratkim pa se mi je en prašič napel. Hropel je in sline so se mu cedile, tako da sem bil prisiljen ga zaklati. Ali je to povzročilo zelje, ali kaka druga stvar?

Odgovor: Vsaka kvašenju podvržena krma je nevarna, če jo pokladamo v preveliki meri. Gotovo je dobil vaš prašič prevelike množino zelja naenkrat. To je začelo v njem kvasiti in razvijali so se plini, ki so razširili želodec. Želodec je stiskal drob in pljuča in povzročal dušenje živali. Pri podajanju presočne, ali ovele zelene piče, kvašenju podvržene krme (kot je zelje), pa tudi krompirja, bodite previdni. Prečitajte tudi članek živinozdravnika dr. Ravnika o razširjenju želodca pri prašiču in prežvekovalcih, v notranjosti lista.

Vprašanje št. 2: Pred vojno smo uporabljali za uničevanje živalic, ki se zaredijo v vodnjaku neko mineralno sol, ki smo jo dobili v drogerijah. Pred časom sem zopet povpraševal po njej, toda ni je mogoče nikjer dobiti. Kako sredstvo mi svetujete, da uničim živalice, ki so se mi zopet zaredile.

Odgovor: Informirali smo se pri mirodijničarjih in dobili odgovor, da mineralne soli ni mogoče uvažati. Tudi lovci so prosili za uvoz brez uspeha. Če ne dobite mineralne soli, vzemite navadno prodajno morsko sol.

Vprašanje št. 3: Naša mlekarna bo plačevala mleko po množini tolšče, kot je bilo pisano v decembrovi številki Gospodarskega lista. Prosim, da mi sporočite, kako naj krmim krave, da bodo imele bolj tolsto mleko.

Odgovor: Krma vpliva direktno le v majhni meri na tolščo mleka. Če ima krava prirojeno lastnost, da ima tolsto mleko, ga bo imela vedno, če pa ima krava manj mastno mleko, ne boste mnogo zvišal tolšče niti z najboljšo krmo.

Dobra krma pa bo imela drugi uspeh in sicer ta, da bo dala krava več mleka. Večja množina mleka bo dala seveda pri isti stopinji tolščobnosti večjo količino masla. Končni uspeh bo torej isti, kot ga želite Vi.

Če hočete povečati množino mleka, mora dobivati krava razen navadne porcije sena

1. nekaj sočne krme, repe, korenja ali pese;

2. primerno količino močnih krmil.

Kot močna krmila se rabijo največ razne tropine, sezamove, orehove, lane, ne, koruzne itd. Pri nas pridejo največ v poštev orehove tropine, ker imamo v bližini tvornice, ki nam jih dodajajo. Kravam mlekaričam damo dnevno od 1 kg do 1¼ kg orehovitih tropin in sicer po množini mleka, ki nam ga dajo. Dajati večje količine, ni gospodarsko.

Vprašanje št. 4: Kateri prah naj trosim sedaj po travniku, beli ali črni?

Odgovor: Domnevam, da mislite pod črnim prahom žlindra, pod belim superfosfat. Za prvi je kasno, ali pa zadnji čas, da pride na travnike. Sedaj je čas za trošenje belega prahu. Kateri od teh bi bil boljši? Vaš kraj ima (kolikor sodimo po dosedanem načinu govorjenja in po legi kraja) dvoje vrste zemlje. Rebrí imajo dovolj apna, močvirni travniki ob vodi pa trpijo pomanjkanje apna. Če imate travnike v rebrí, trosite superfosfat, po dolini pa bo boljše delovala žlindra. Natančnejši odgovor na Vaše pismo najdete v članku: »Gnojenje s kalijem«, v notranjosti lista. Članek je namenjen vam in vsem drugim začetnikom v uporabljanju umetnih gnojil, pa tudi vsem onim, ki jih sicer že več časa uporabljajo, ne da bi jih prav poznali.

Vprašanje št. 5: Pri našem »Consorzio« sem kupil 2 q solfato potassico (v slovenskem jeziku se imenuje to gnojilo kalijev sulfat ali žveplenokisli kalij. Op. ur.) Ž njim hočem pognojiti vinograd in krompir. Koliko gnojila naj vzamem?

Odgovor: Po vinogradu lahko potrosite 150 do 200 kg kalijevega sulfata na 1 ha in ravno toliko po krompirju. Kalijev sulfat je 48 do 60% kalijevo gnojilo in je dražji od kalijevega klorida, navadne 40 do 50% kalijeve soli. Za vinograde je boljši od slednjega, za vse drugo gnojenje pa lahko kupimo 40 do 50% kalijevo sol, ki je razmeroma cenejša.

	Gospodarski drobiž in razno	
--	------------------------------------	--

Nasadi ob cestah.

Tujca, ki se vozi po ptujskem okraju, prijetno iznenadijo obcestni nasadi. Saj je obsajenih 40 km cest s 4700 drevesi. Po večini je nasajen bobovec, v manjšem številu tudi pisana lesnika, huberjev moštnik, hruška Weilerjeva moštnica. Vmes pa so tudi nekatere druge, za take nasade manj primerne vrste, ki so se pri mešale pri dosajanju. Izpočetka je bilo in je tu pa tam še sedaj ljudstvo sovražno tem nasadam. Poškodbe in tatvine niso redke, 200 do 300 dreves je treba vsako pomlad za dosajanje. Te cestne nasade oskrbujejo cestarji, ki so v to svrhu obiskovali sadjarske tečaje. Cestarski naraščaj pa dobi pouk na tečajih, ki jih prireja vsako leto srezki kmetijski referent.

Krasota je gledati te cestne nasade na pomlad, ko so v cvetju in jeseni, ko so obloženi s sadjem. Sadež se proda potom draženja. Vzklicna cena je razmeroma nizka in za to ceno lahko dobi sadje posestnik sosednjega zemljišča. Le če se ta ne zanima zanj, se izdraži višje.

Po Sadjarju in vrtnarju.

Uspeh škropljenja z arborinom.

Minulo zimo sem za poizkušnjo poskrupil eno jablano in sedem češpelj z arborinom (1 kg na 10 litrov vode). Drevesa so se pomladila in bujno rastla. Jablana je bila tako obložena z božjim darom kakor še nikdar prej. Tudi črviva niso bila jabolka. Letos bom poskrupil z arborinom več drevja. — *Jos. Živič, Kapele. Sadjar. in vrtnar za dec. 1926.*

Ali je pšenica Ardito dobra za peko?

Pojavili so se v raznih krajih Italije glasovi, da pšenica »Ardito« ni dobra za peko kruha. Poizkusna stanica za pečenje kruha v Torinu je preiskala moko iz pšenice Ardito in dognala, da ima visoko

procento glutina vsled česar se kruh iz te moke zelo dobro peče. Razni špekulantje so hoteli dobro vnovčiti druge vrste in so zato skušali pripraviti pšenico »Ardito« ob dobro ime. Seveda se jim to ni posrečilo.

Nova najdišča fosfatov.

Največ fosfatove rude, katero predelujejo tovarne v superfosfat, se je izkopal v zadnjih letih v Alžiru, Tunisu in Maroku, v severni Afriki.

V letu 1925. je bil celoten svetovni predelek fosfatove rude 7½ milijonov ton, od katerih odpade samo na severno Afriko 4 milijone. Fosfata iz severne Afrike so uporabljale največ Italija, Francija, Španija in Nizozemska.

V zadnjem času so odkrili na Irskem zelo bogata ležišča fosfatove rude, ki vsebuje 70% fosfatov. Izkoriščanju teh ležišč dela velike zapreke vprašanje prevoza iz kraja najdišča, ki ni lahko pristopen.

Izvoz sviloprejk iz Italije — na Kitajsko in Japonsko.

Kitajsko in Japonsko, ki jih imenuje svet deželi svile, sta uvozili v preteklem letu iz Italije 115.000 onč sviloprejkinega semena, da bi z njim izboljšali svoje svilogojstvo in povečali pridelke. Tudi lepo priznanje italijanskemu svilogojstvu.

Izkoriščanje zdravilnih rastlin.

V Milanu ustanavljajo Sindikat za izkoriščanje domačih industrijalnih in zdravilnih rastlin. Namen tega društva je: 1. Oživitvoriti lastni trg za zelišča in rastline, ki jih rabijo lekarne, drogerije in industrija. Sedež društva bi bil v Milanu, podružnice in zbirališča rastlin po celi Italiji in tudi v inozemstvu. 2. Organizirati in širiti gojenje soje, ki nam daje vsestransko korist: jedilno olje, su-

šilno olje, rastlinski kazein in tropine, ki imajo veliko hranilno vrednost za živino.

Izkoriščanje zdravih rastlin bi bilo velikega pomena tudi za nekatere naše kraje, zato bi bilo potrebno, zasledovati ustanovitev in delovanje tega društva.

Svetovna produkcija umetnih gnojil.

Po poročilih Mednarodnega instituta za poljedelstvo je svetovni pridelek umetnih gnojil sledeči:

Rudninski fosfati	60 milijonov q
Tomaževa žlindra	34 milijonov q
Čilski soliter	24 milijonov q
amonijev sulfat	2 milijona q
apneni dušik	1 milijon q

vsega torej 121 milijonov q

Zanimiva ameriška neumnost.

Iz New Yorka poročajo, da je dr. C. A. Pierle, ki je znan po svojih ekscentričnih znanstvenih poizkusih, objavil izid svojih raziskovanj glede kemične vrednosti človeka. Po njegovih podatkih ima normalen človek, ki tehta 75 kg: toliko maščobe, da bi se iz nje naredile tri sveče, toliko vode, kolikor je rabimo za opranje para rjuh, železa dovolj za napravo žebelja, za prst debelega, apna toliko, da bi ž njim pobelil kokošji hlev, žvepla dovolj, da bi ž njim usmrtil vse bolhe, ki jih ima odrastel pes in sladkorja toliko, da bi ž njim napolnil eno navadno škatljo za sladkor, kot jih imajo naše gospodinje v kuhinjah. Pierle računa, da človek, ki ima vse te snovi, ne velja več kot 98 centov, to je približno 23 lir. Pač čedni račun, prav ameriški!

Umetno jezero.

Iz Kanade prihajajo poročila o namakalnem načrtu velikanske izmere, ki bo obširne pokrajine temeljito spremenil. Gladina Michiganskega jezera stalno pada in imajo zato tudi njegovi odtoki malo vode. Po načrtu inženirja Campbella hočejo napraviti sedaj severno od Michiganskega jezera umetno jezero iste velikosti, 62.000 km², kot iz načevalni rezervoar. To so štiri Slove-

nije! V tem jezeru bi se nabirala voda onih rek, ki tečejo sedaj proti severu v Hudsonov zaliv. Stroški bi dosegli ogromno svoto 200 milijonov dolarjev, a bi vendar ne bili tako visoki kakor so bili stroški za gradbo Panamskega prekopa. Novo jezero bi prišlo v dobro tudi slapu Niagara, ki bi mu lahko odzvelo 600.000 konjskih sil več, kot mu jih morejo vzeti sedaj. 30 milijonov ljudi bi dobilo po novem jezeru lahko boljše življenske pogoje

Krompirjeva letina.

Podatki pravijo, da je bil letošnji pridelek krompirja na severni polobli daleč pod navadnim srednjim pridelkom. Pogledjmo številke!

Pridelek krompirja v milijonih q:

Države	Srednji pridel.		Leta	
	1909-13	1920-24	1925	1926
Evropa (18 držav)	940.0	844.4	1,000.9	807.5
Zed. države in Kanada	118.6	140.5	107.9	117.9
Skupaj (20 držav)	1,058.6	984.9	1,108.8	925.4

Kot vidimo, ima letos Evropa celih 280 milijonov q, to je 20% krompirja manj kot lansko leto. Moramo pa še upoštevati, da je letošnji pridelek vsled prevelike moče slabši kot sicer in da je mnogo krompirja segnilo v zalogah.

Izvoz sadja iz ptujskega okraja.

Po statistiki J. Zupanca, priobčeni v Sadjarju in vrtnarju, se je izvozilo iz Ptujskega okraja

leta	vagonov sadja
1906	266
1907	70
1908	542
1909	82
1910	231
1911	196
1912	200

V teh številkah pa niso zapopadene brzoovozne in poštne pošiljke, ki so tudi gotovo dosegale letno več vagonov. Po mnenju g. J. Zupanca tudi sedanji izvoz ne bo manjši, če ne večji.

† Josip Fon.

Spominu tega odličnega našega moža, zaslužnemu sinu naše goriške dežele, ki je umrl v Mariboru v šestdesetem letu svojega delavnega življenja 23. decembra 1926. posvetimo zadrugarji misli hvaležnosti za ljubezen, s katero je deloval za našo ožjo domovino in za našo stvar.

Doma je bil v Volčah na Tolminskem, študiral je z odličnim uspehom gimnazij v Gorici, kjer je bil gojenec »Malega semenišča«. Po končanih pravnih študijah si je izbral sodnijski poklic. Boril se je med prvimi v vrstah mlade Slovenske ljudske stranke na Goriškem, ki ga je tudi izvolila kot svojega poslanca v državni in deželni zbor. Bil je eden najzvestejših soborcev Krekovich.

Že leta 1907. je bil izvoljen v načelstvo naše mlade Zadrुžne zveze in leta 1910. je sprejel mesto predsednika, kar je ostal ves čas do 4. septembra 1919, ko se je Zadrुžna zveza vrnila iz begunstva v Gorico, medtem ko je njemu dolžnost branila vrnitev. Izredne so njegove zasluge za našo zadrुžno organizacijo. Občudovanja vredno je bilo njegovo zanimanje za vsako podrobnost mladega življenja naše zveze, ko je bil vendar kot državni in deželni poslanec silno zaposlen. Pod njegovim predsvostvom se je članstvo zveze čudovito pomnožilo, zadrुžni pokret je prav takrat vzcvetel k čisto novemu in svežemu razmahu. S svojo vplivno in priljubljeno osebnostjo je znal pridobiti našemu delovanju uglednih prijateljev in tako se je mogla Zveza v kratki dobi razviti v organizem, ki je kljuboval vojni in ki še danes vrši svoje poslanstvo med našim ljudstvom.

Častimo njegov spomin in Gospod Bog bodi mu plačnik!

† B. Skalicky.

Dne 9. decembra je umrl naš poznani vinarski strokovnjak, ravnatelj Kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, g. B. Skalicky. Celih 31 let je neumorno delal za prosep dolenjske vinoreje in kmetijstva sploh. Napisal je nešteto strokovnih razprav in spisov. Med zadnjimi je izšla njegova knjiga »Kletarstvo«. Lahko trdimo, da je današnja dolenjska vinoreja plod njegovega neustrudljivega dela.

Ime B. Skalickega je poznano ne samo širom Slovenije, ampak tudi izven njenih mej. Njegovo strokovno delovanje mu je priborilo trajen spomenik med nami.

MALI OGLASI.

Iščem par zajcev sive srebrne pasme za pleme. Naslov v Uredništvu »G. L.«

Kdo bi mi prodal letošnjo pomlad ne koliko jajec od guinejske kokoši? Spo-ročite naslov Uredništvu »G. L.«

Pomanjkanje semenskega krompirja bo veliko. Priglašujte naročila pri Zadrुžni zvezi v Gorici.

Se imate čas za naročbo Tomaževe žlindre. Dobite jo v skladišču Zadr. zveze v Gorici.

Gospodinje. Izvrstno gnojilo za cvetlice ima v zalogi Zadrुžna zveza v Gorici. Za 5 lir gnojila zadostuje za manjšo število cvetic za celo leto.

PRODAJAM cepljene trte in sadno drevje. Na zahtevo pošljem cenik. — Rudolf Tavčar, Ivanjigrad p. Comeno.

Pozor!

MALI

Pozor!

OGLASI

V prihodnjem letu bo sprejemal „Gospodarski list“ male oglase. Drevesca, divja in cepljena, trte cepljene in divjake, gospodarsko orodje, domače živali: konje, vole, plemensko živino, prašiče, kokoši, zajce itd. pridelke: vino, sadje itd. boste najlažje kupili oziroma prodali potom malega oglasa v „Gospodarskem listu“

Posljite uredništvu „Gospodarskega lista“ mali oglas, ali pa mu sporočite, kaj želite kupiti, oziroma prodati in uspeh bo gotov. — — — — — Cena malih oglasov, ki ne presegajo 5 vrst, je za enkratno objavo 5 lir, večji oglasi po dogovoru.

ANTON JERKIČ

fotograf

GORICA — Corso Verdi št. 36

Izvršuje povečave, slike na porcelan (za nagrobne spomenike) barvanje slik in slike za legitimacije v najkrajšem času. Na željo pride slikat tudi na dom.

KATOLIŠKA KNJIGARNA v GORICI
VIA CARDUCCI 2

Novost! Slovenski pritrkovavec. Spisal svetnik I. Mercina. Navodilo za vzorno pritrkovanje. 243 vzorcev. Edina knjiga te vrste! Broširana 8, vezana 11 lir.

Zadnji dnevi velikega mučenika. Povest iz življenja misijonarja. Ilustrirana 4 Lire.

Radi oreha. Igra z mešanimi vlogi za ljudske odre. Spisal Dragotin Vodopivec. 3 Lire.

Oče budi tvoja volja! Istrska povest. Spisal dr. Ivan Pregelj. 3'50 Lir

Mali katekizem v novi nakladi. Cena: broširan 1'50 Lir, vezan 2 Liri.

Izdala in založila

„KATOLIŠKA KNJIGARNA“ v GORICI
VIA CARDUCCI 2

Kje boste dobili

rdeč krompir rožnik,

ki se je v letošnjem mokrem
letu tako dobro obnesel?

Pri Zadrुžni zvezi v Gorici.

Razen rožnika bo uvozila
Zadrुžna zveza tudi

gorenjski krompir Oneida
in
dolenjski krompir.

Kdor hoče imeti prvovrstno,
zdravo seme, zgodnjega krompirja,
naj kupi

najzgodnejši nemški krompir

Ali ste že poslali naročilo Zadrुžni zvezi v Gorici?

**V skladišču Zadrुžne zveze dobite vedno:
umetna gnojila,
oljnate tropine,
vse potrebščine za mlekarnе, sirarne
in maslarnе,
tiskovine za vse vrste zadrug.**

Zadrुža zveza v Gorici, Corso Verdi 37

Certificato di allibramento

Versamento di L. _____

seguito da _____

residente in _____

via _____

n. c/c **11/984**
Zadružna Zveza - Gorizia

prelevato a _____

Aditi _____ 19 _____

Vedi a tergo la causale
(facoltativa), e la di-
chiarazione di allib-
ramento.Mod. ch. n. 8
Ediz. luglio 1974Bollo
dell'ufficio
accettante

Servizio dei conti correnti postali

Bollettino per un versamento di L. _____

Lire _____

(in lettere)

seguito da _____

residente in _____

via _____

n. c/c **11/984**
ZADRUŽNA ZVEZA - Goriziaprelevato a _____ **TRIESTE**

Firma del versante Aditi _____ 19 _____

Cassa di L. _____

Spazio riservato
all'ufficio dei contiBollo
dell'ufficio
accettanteCartellino numerato
del bollettario di accettazione

L'ufficiale di Posta

Servizio dei conti correnti postali

Ricevuta di un versamento

di L. _____

Lire _____

(in lettere)

seguito da _____

n. c/c **11/984**
Zadružna Zveza - Gorizia

prelevato a _____

Aditi _____ 19 _____

Cassa di L. _____

Bollo
dell'ufficio
accettante

L'ufficiale di Posta

Spazio per le comunicazioni del correntista
al correntista destinatario. (facoltativo)

Conto corrente con la posta

Parte riservata all'ufficio dei conti

N. dell'operazione

Dopo la presente operazione il credito del conto è di

L.

Il Contabile

Avvertenze.

Il versamento in conto corrente è il messo più semplice e più economico per effettuare rimesse di denaro a favore di chi abbia un c/c postale.

Chiunque, anche se non è correntista, può effettuare versamenti a favore di un correntista. Presso ogni ufficio postale esiste un elenco generale dei correntisti, che può essere consultato dal pubblico.

Per eseguire il versamento il versante deve compilare in tutte le sue parti, a macchina e a mano, purché con inchiostro, il presente bollettino (indicando con chiarezza il numero e la intestazione del conto ricevente qualora già non vi siano impressi a stampa) e presentarlo all'ufficio postale, insieme con l'importo del versamento stesso.

Sulle varie parti del bollettino dovrà essere chiaramente indicata, a cura del versante, l'effettiva data in cui avviene l'operazione.

Non sono ammessi bollettini recanti cancellature, abrasioni e correzioni.

I bollettini di versamento sono di regola spediti, già predisposti, dai correntisti stessi ai propri corrispondenti; ma possono anche essere forniti dagli uffici postali a chi li richiede per fare versamenti immediati.

A tergo dei certificati di addebitamento i versanti possono scrivere brevi comunicazioni all'indirizzo dei correntisti destinatari, cui i certificati anzidetti sono spediti a cura dell'ufficio conti rispettivo.

L'ufficio postale deve restituire al versante, quale ricevuta dello effettuato versamento, l'ultima parte del presente modulo, debitamente completata e firmata.